

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXX Birželis - June 27, 1985 Nr.26

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Bandymo valandos Carteris ir Reaganas panašioje būklėje

Vytautas Meškauskas

Viena iš Carterio pralaimėjimo 1980 m. rinkimuose priežasčių buvo JAV ambasados Teherane pagrobimas. Kandidatas Reaganas tada aiškino, kad tai negalėtų pasikartoti jam prezidentaujant. Ne-reikėjo nei penkių metų, kad ji ištiktų panaši nelaimė. Tiesa, nebuvo užpulta kita ambasada, bet pagrobtas JAV keleivinis lėktuvas su 8 žmonių igula ir 145 keleiviais.

Kaip ir Teherano atveju, iš karto nebuvo aišku, kas už tą įvykį atsakingas. Teherane į ambasadą įsiveržė studentai daugiau ar mažiau savo iniciatyva. Vyriausybė tai išnaudojo savo propagandai. Per televiziją rodomi surišti ambasados pareigūnai buvo labai gera propaganda įrody-mui, kad JAV yra 'popierinis tigras', konkrečiai nieko negalintis padaryti. TWA lėktuvą pagrobė Atėnuose isėdę tero-

ristai, kurie jį pirmiausiai nukreipė į Beirutą, vėliau į Alžirą ir atgal į Beirutą. Ar jie bandė paslėpti savo priklausomybės pėdsakus? Viena aišku, kad jie priklauso kuriai nors Libano šiutų grupei, bet kokiai? Ir kur jos centras?

Reikia priminti, kad Beirute mažiau tvarkos, negu tada buvo Teherane. Atskiras krašto dalis kontroliuoja šiutų, krikščionių-falangistų ir druzų milicijos, kurios pačios, kaip visados tokiais atvejais, nėra vieningos. Kiekvienas nelegalus veikimas visada pasireiškia atskiromis grupėmis. To reikalauja jų konspiratyvinė prigimtis. Juk ir mūsų Vlikas yra partijų koalicija. Šiutų ita kingiausias ir stipriausias vadas yra Nabih Berri, kuris neveikiančioje Libano vyriausybėje yra teisingumo ministras,

(Nukelta į 3 psl.)

Kino aktorė Ann Jullian — Jūratė Nausėdaitė su savo motina Margarita Nausėdiene ir garbės konsulu V. Čekanausku ir sol. Janina Čekanauskiene, stebi Spindulio šokėjus atliekant programą.

V. Stoko nuotr.

Ann Jillian šoka su lietuvaitėmis

Tautinių šokių grupės 'Spindulys' šventė

Ruta Sakienė

Kaip ir kiekvieną birželio mėnesį, jau dvidešimt devintą kartą iš eilės Los Angeles tautinių šokių grupė Spindulys š. m. birželio 2 d. suruošė Jaunimo šventę. Ši kartą šventė vyko ne milžiniškose nuomose Hollywood'o patalpose, bet savo parapijos salėje ir kieme, kas gal nebuvo taip puošnu ir iškilminga, bet žiūrint iš praktiškos pusės — labai patogiu, gal ne tiek jaunimui, kiek masiniai suplaukusiems žiūrovams, kuriems po pamaldų nereikėjo dar pusvalandį keliauti, kad pamatyti (ir nufotografuoti) šokančius ir jau net proanūkius.

Nuo pat įsikūrimo mokytojos Onos Razutienės

vadovaujamam Spinduliui šiemet sueina 36 metai ir šiose metinėse jaunimo šventėse dabar jau pasirodo net trys šokėjų ir dainininkų kartos. Šiemet pirmą kartą patys mažieji, "Spinduliukai" vadinami, ne tik šoko ir dainavo, bet net ir vaidinimėlių pastatė. Taip pat, be choro, pasirodė ir naujai susiorganizavusi, muz. A. Jurgučio vadovaujama, gerabalsių dainininkų grupė, susidedanti iš jau suaugusių spinduliečių jaunuolių. Chorui, kuriam priklauso visi, nuo pačių "senjorų" spinduliečių iki mažiausių spinduliukų, kaip ir visuomet, dirigavo Ona Razutienė, akompanavo Ona Barauskienė. Tau-

tiniam šokiui vadovavo, su visa eile padėjėjų, Dan-guolė Varnienė.

Maloni staigmena buvo kino artistės Ann Jillian-Nausėdaitės pasirodymas. Garsioji mūsų losangelietė lietuvaitė, stebėtinai greitai pasveikusi po sunkios operacijos, šventėn atvyko su savo vyru Andy Murcia ir tėveliais Margarita ir Juozu Nausėdais. Pakviesta tarti žodį, trumpai prisiminė tą laikotarpį, kai ji pati šoko ir dainavo šioje grupėje ir net padainavo — paniūniavo ištraukas iš kelių tuomet dainuotų dainų. Ona Razutienė, buvusi jos mokytoja, prisiminė, kad

(Nukelta į 4 psl.)

Los Angeles Spindulio šokėjai savo sukaktuvinėje šventėje.

V. Stoko nuotr.

BALTIC FREEDOM DAY, 1985

BY THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA

A PROCLAMATION

This year marks the 45th anniversary of the United States non-recognition policy by which our government refuses to recognize the forcible Soviet occupation of Estonia, Latvia, and Lithuania. It has been 45 years since the dark year of 1940 when invading Soviet armies, in collusion with the Nazi regime, overran these three independent Baltic Republics.

The atrocious character of the Soviet oppression was shockingly illustrated by the imprisonment, deportation, and murder of close to 100,000 Balts during a four-day reign of terror June 14-17, 1941. The suffering of this brutal period was made even worse when Nazi forces struck back through these three states at the beginning of the Nazi-Soviet war and instituted a civil administration under control of the nefarious Gestapo. Due to Soviet and Nazi tyranny, by the end of World War II, the Baltic nations had lost twenty percent of their total population.

Today, suppression and persecution are the daily burdens of the Estonian, Latvian, and Lithuanian people. Soviet policies are specifically targeted toward the very ethnic life and historical heritage of the Baltic nations. Russification takes place under many guises: forced relocation, expanded colonization by Russian immigrants, and heavy pressure against the indigenous religious, cultural, and social traditions.

Yet despite this crushing system, the Baltic peoples courageously continue to resist amalgamation by pressing for their national, political, and religious rights. Peaceful expression of demands through the underground press, petitions to government officials, demonstrations, the activities of the Catholic Church and other religious denominations, Helsinki monitoring groups, and committees to defend the rights of religious believers command the admiration of everyone who loves and honors freedom.

Significantly, the defense of national and personal rights is led not by those who grew up during the years of independence, but by a new generation born and raised under the Soviet system. The message of these heroes, both young and old, is: "You, our free brothers and sisters, are our voice to the free world. You must not cease to inform the world of what is being inflicted upon us here behind the Iron Curtain, for it is from your efforts that we get our strength to survive."

All the people of the United States of America share the aspirations of the Baltic nations for national independence. The United States upholds their rights to determine their own national destiny, free of foreign interference. For 45 years, the United States has not recognized the forcible incorporation of the Baltic States into the Soviet Union, and it will not do so in the future.

The Congress of the United States, by Senate Joint Resolution 66, has authorized and requested the President to issue a proclamation for the observance of June 14, 1985, as "Baltic Freedom Day."

NOW, THEREFORE, I, RONALD REAGAN, President of the United States of America, do hereby proclaim June 14, 1985, as Baltic Freedom Day. I call upon the people of the United States to observe this day with appropriate ceremonies and to reaffirm their commitment to the principles of liberty and freedom for all oppressed people.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this fourteenth day of June, in the year of our Lord nineteen hundred and eighty-five, and of the Independence of the United States of America the two hundred and ninth.

Ronald Reagan

Praeitis ir dabartis

Spaudos draudimas nūdien žiūrint

Vytautas Meškauskas

Šiais metais sukanka 120 metų nuo spaudos uždraudimo, kurį neįsileisdami į smulkmenas pristatome kaip rusų norą surusinti Lietuvą. Iš tikro toks sutrumpinimas neatitinka tiesos, kurią atstato Vincas Trumpa š. m. METMENŲ Nr. 49. Tema aktuali ir dabar, nes Lietuvą valdo tie patys rusai, kurių nacionalizmas, kaip ir kitų tautų, per paskutinius 120 metų galėjo tik sustiprėti, ir kurių valdžia, kaip anais laikais caro, iš užsienio neįsileidžia spaudos. Žinia, yra skirtumas. Caras neįsileido lotyniškam raidėm spausdintų lietuvių knygų, dabar neįsileidžiama ne dėl rašmenų, bet prisibijant turinio.

Faktinai caro valdžia (iš tikro generaliniai gubernatoriai Muravjovai ir von Kaufmanas) nenorėjo surusinti, anais laikais nacionalizmas nebuvo toks aktualus, bet sulaikyti spartų sulenkėjimą. XIX šimt. viduryje Lietuvos dvarininkai savo seimeliuose reikalavo lenkų kalbą paskelbti oficialia mokyklos ir viešojo gyvenimo kalba, nes lietuvių kalba neesą beveik jokios raštijos. Lietuviškai tekalbėjo liaudis. Dėl įtakos joje susirėmė lenkai su rusais.

Nuo gimnazijos laikų mane domino klausimas, kad jei taip, kodėl lietuviai nerado būdų tą kvailą draudimą panaikinti daug anksčiau. Juk visų pirma drau-

dimas nebuvo koks įstatymas, bet tik vidaus reikalų ministerio 1865 m. rugsėjo 23 d. aplinkraštis, o Rusijoje visus administracijos įsakymus galėjai apskųsti senato administraciniam departamentui, administracijos teismo institucijai, kurios nepriklausomoje Lietuvoje dar nebuvome paspėję įsivesti. Tiesa, į ją irgi buvo kreiptasi, bet po 40 metų. Juokingiausia, kad norint sustabdyti sulenkėjimą buvo uždraustas lotynų kalba lietuviškų knygų spausdinimas, bet ne lenkiškų.

Atrodo, kad, kaip dabar sakytumėm, valdžios durys nebuvo varstomos, prašant ištaisyti aiškia nesąmone dėl to, kad tie, kurie sugebėtų tai padaryti buvo arba patys sulenkėję ir apsiėjo be lietuviškos spaudos, ar knygos, arba ideologiją statė aukščiau už tautinį klausimą.

1895 m. VARPE pasirodė aiškinimas, kad iš spaudos draudimo panaikinimo laukina daugiau žalos negu naudos, nes 1) rusų cenzūra nepraleis nei patriotinių, nei istorinių, nei antirusiškų kūrinių, leidžiamoji spauda negalės iškelti rusų melo ir su juo kovoti, 2) sumažės užsieninė lietuvių spauda, 3) lietuviškumo pokylis Prūsijoje, jau tada abejotinas, visiškai pranyks, neturėdamas atramos rusiškoje Lietuvoje, 4) vyriausybė pagamins daugiau literatūros artimos

jos dvasiai, 5) spaudos draudimas — tai dirva, kuri apjungia visus lietuvius, 6) dabartinis draudimas labai palankiai atsiliepia į mūsų vidaus agitaciją. Vienu žodžiu, anais laikais, priešingai dabartiniams, su valdžia nieko bendro nenorėjome turėti.

Tas Varpo straipsnis buvo plačiai cituojamas vidaus reikalų ministerio Plėvės 43 puslapių memorandumu, kur jis priėjo dviejų išvadų: 1) Muravjovo planuose svarbiausias dalykas buvo ne rusų alfabeto įvedimas į lietuviškus leidinius, bet lietuvių ir žemaičių kalbų įvedimas į Lietuvos mokyklą vietoje lenkų kalbos ir 2) kad gyventojų nusistatymas prieš vyriausybę ne-naudingas priemonės neturėtų būti kliūtis tokių priemonių pašalinimui. Jis siūlė panaikinti visus nušarimus ir potvarkius draudžiančius lotynų ar kokio kito raidyno vartojimą lietuvių ir žemaičių raštijoje.

1904 m. balandžio 13 ministerių kabinetas vienbalsiai priėmė tą rezoliuciją, o balandžio 24 d. pats min. pirm. Witte nuvežė ją carui Nikolajui, jau prieš porą metų raginusiame greitai išspręsti tą klausimą, kuris ją tuojuo pasirašė. Gegužės 1 d. vidaus reikalų ministeris Plėvė apie tai painformavo visus gubernatorius.

V. Trumpa stebisi, kaip gerai Vilniaus generalinis gubernatorius Sviatopolkas-Mirskis ir Plėvė orientavosi lietuviškuose reikaluose ir kaip palyginti teisingai įvertino susidariusią situaciją, žinoma, prieš akis turėdami pačios Rusijos interesus. Kažin kaip galvoja dabartiniai Kremliaus valdovai?

Turbūt negali tikėtis iš jų tokios erudicijos kaip iš paskutinės aukštųjų Rusijos valdininkų kartos, bet gal jie vis dar mano turį kovoti su 'sulenkėjimo' pavojum, nors dabar visai kitokios pobūdžio, būtent per mūsų religijos bendrumą su lenkais. Šiaip ar taip Lenkija yra turbūt pavojingiausia vieta jų dabartinėje imperijoje. Joje vis dar yra kiek daugiau laisvės kaip kitur, o laisvė yra užkrečiamas dalykas, jos visiems norisi. Išeivijos seime jie turbūt neatsilieka nuo caro režimo. Sviatopolkas-Mirskis, galvodamas patraukti lietuvių simpatijas iš Vakarų į Rytus, minėjo 2 milijonus lietuvių Rusijoje, 500,000 Prūsijoje ir 300,000 Amerikoje. Tiek susipratusiu lietuvių

■ Iš kitos pusės

Josefo Mengeles palaikų radimas Brazilijoje susilaukė didžiausio medijos dėmesio. Tokio, kuris verčia pagalvoti ir iš kitos pusės. Mengele vaizduojamas kaip didžiausias nacių nusikaltėlis, 'mirties aneles'. Iš tikro visose koncentracijos stovyklose buvo daroma atranka: kas gali dar dirbti, ką reikia tuojuo sunaikinti. Jei Mengeles nebūtų, kas nors kitas padarytų tą darbą. Budelių niekur netrūko. Žinoma, jis be abejo kaltesnis už eilinius sargybinius. Juk galėjo prašyti perkeltas į frontą, ir greičiausiai pats pasisiūlė daryti bandymus su kalinių sveikata. Sukeltam triukšme tačiau girdisi kaž kokios disonansinės gaidos. Kai kam tas dėmesys gal 'sukėlė pikto džiaugsmo. Žiūrėk, kaip nesunku buvo išvengti keršytojų rankos.' Iki jie jį surado, Mengeles palaikai beveik visai supuvo!

Todėl N. Y. TIMES savo birželio 13 d. vedamajame, teisdamas į Mengele nukreiptą dėmesį, pažiūrėjo pirmojo OSI vadovo Allan Ryan akimis. Girdi, kadangi JAV po karo įsileido dalį nacių nusikaltėlių, jų pareiga juos ir išgaudyti. Tam ir buvo sukurtas OSI. Faktas, kad gaudomieji čia ramiai ir pavyzdingai gyvena, neturįs reikšmės, nes Ryanas nematęs nei vieno jų, kuris, jį susekus, pasakytų: 'Gera, kad mane suradote. Dabar aš galėsiu palengvinti savo sąžinės graužimą!'

Tokiems nusikaltimams negalį būti ir pasenėjimo, nes jie neturi būti užmiršti ir juos reikia visą laiką priminti geresnės ateities labui. Kad tai reikalinga, N. Y. TIMES'ui parodė Mengeles kilimo vietos Bavarijoje gyventojų samprotavimai:

"Jis galėjo būti blogas žmogus, — sakė jie, — bet tai buvo prieš 40 metų, o be to... ar amerikiečiai neužmušė daug žmonių Dresdene?"

Žinia, nesunku įžiūrėti skirtumą tarp savanorio kankintojo ir lakūno, numetusio bombą, kur įsakyta. Bet koks skirtumas aukoms, kurių nei vieni nei kiti nebuvo pasirinkę savanoriškos mirties?

Civilizuotam pasaulyje galioja dėsnis, kad teisė turi būti vienodai taikoma visiems. Gera, kad Mengeles kaulams neduodama ramybės, norint nustatyti, ar jis tikrai miręs, bet kodėl tylima apie panašius nusikaltimus Sovietų Sąjungoje?

Tai prisiminus, disonansas didėja. Ne tik nekalbama, bet sovietai buvo pakviesti, kaip kokie "teisėjai", į Nurenbergo Teismą, o OSI bendrauja su KGB! Ar neatrodo, kad kaltinamieji persekiojami ne dėl savo nusikaltimų baisumo, bet dėl jų aukų... tautybės? (vm)

Amerikoje šiandien turbūt jau neturime. Galima tačiau suprasti, kaip mūsų reikalų sekėjus sudomino Toronto katalikų kongreso manifestas, kur ilgimasi 'kazimierinės Lietuvos' ir 'savarankiškumo' ko gero unijoje su lenkais. L. Mokinūnas balandžio AKIRACIUOSE galvoja, kad tas manifestas išplaukė daugiau iš istorijos nežinojimo negu kultūriškai-politinių kombinacijų. Už tai kalbėtų, kad manifestą šoko ginti ne jo autoriai, bet nieko bendro su juo neturį asmenys. Antra vertus, ta keis-

tai skambanti manifesto vieta istorijos šviesoje gali pasirodyti labai būdinga. Jei ne kaip žvilgsnis į ateitį, tai bent kaip apgailestavimas ne tuo kelių nuėjusios įvykių raidos.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

MANUFACTURING WORK G.B.
Manufacturing taking applications for the following positions:
Sheet Metal Tool and Die Makers
Sheet Metal Die Setter
For hand feed / progressive dies
Sheet Metal Fabricator
Must be able to read blue prints, be familiar with press brakes, shears, unit tooling, and welding.
Apply in person to G. B. MANUFACTURING, 100 Adams St., Delta, Ohio or send resume to P. O. Box 172, Delta, Ohio 43515. (26-35)

MIELI LIETUVIAI!

Birželio mėnuo mums primena Lietuvos skaudžias dienas, kai Sibirian buvo išvežti tūkstančiai mūsų tautiečių. Sovietų kėslai tebėra gyvi ir šiandien. Jie reikalauja, kad Amerika deportuotų lietuvius ir kitus pas juos ir kad jie suteiks "tinkamą" teisę.

Americans for Due Process protestuoja prieš Amerikos valdžios Office of Special Investigations (OSI) planą atiduoti savo Sovietam draugam mūsų tautiečius.

Americans for Due Process atmeta įvairius žydų organizacijų puolimus ir toliau žada tęsti akciją iškelti OSI persižengimus Amerikos teisei.

Mums reikia Jūsų pagalbos!

Noriu prisidėti prie Jūsų darbo:

Pavardė, vardas

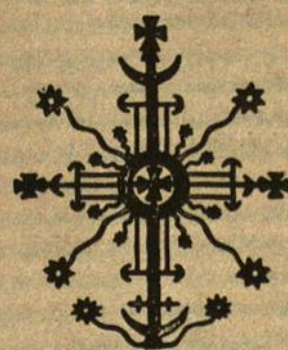
Adresas

Suma \$..... Data

☐ Noriu, kad auka būtų anoniminė.

Čekius rašyti AMERICANS FOR DUE PROCESS ir siųsti:

P. O. Box 85
Woodhaven, New York 11421

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Šimtmetinis Susivienijimo Seimas

Mūsų visuomeniniame gyvenime Susivienijimui Lietuvių Amerikoje priklauso žymus vaidmuo, ypač stengiantis telkti lietuvių į vieningą darbą.

Vienu svarbiausių darbu, yra naujų narių telkimas arba Vajus, kuris pavadintas SLA 100 metų SUKAKTUVINIŲ Vajum.

Gal kam kils klausimas, kodėl mes tokį vardą parinkome. Klausimas liečia organizacijos istoriją. SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE įsikūrė 1886 metais, taigi ateinančiais metais Chicagoje, SLA Seime, atšvėsime 100 metų gyvavimo sukaktį...

Reikia pažymėti, jog SLA tapo įkurtas, trejiems metams praėjus nuo tautinio atgimimo laikraščio "AUŠROS" pasirodymo.

Kaip žinome "Aušra" savo programoje, tarpe kitų siekimų, minėjo ir tautos vienybės reikalą. Ypač jautriai vienybės siekimo mintį sutiko Amerikos lietuvių veikėjai, kurių tarpe buvo nemaža "AUŠROS" pasekėjų. Jie su "AUŠROS" redaktorium dr. Jonu Šliupu dalyvavo Susivienijimo steigime. Todėl visai suprantama, kad aušrininkų įtakoje naujos organizacijos tiksluose ryškiai buvo pabrėžta vienybės mintis.

Susivienijimas plačiai dalyvauja lietuvių organizaciniame gyvenime, jo apskritys, kuopos yra išvysčiusios tautinę ir kultūrinę veiklą veik visose lietuvių kolonijose.

SLA, savo gyvenimo laikotarpyje yra tūkstančiais parėmęs mūsų tautinius bei kultūrinius darbus. Ir dabar nemažai prisideda prie mūsų tautinių bei kultūrinių darbų rėmimo. Štai įvykęs SLA Pildomosios Tarybos suvažiavimas-posėdis, š. m. gegužės 25-27 dienomis, Chicagoje paskyrė jaunuoliams-studentams, einantiems aukštąjį mokslą 3 stipendijas, kiekvienam po 500 dolerių.

Stipendininkais parinkti šie asmenys:

Darius Kapeckas iš Hartford, Ct. Jis studijuoja kompiuterių inžineriją, Devry Institute of Technology, Columbus, Ohio. Darius lankė Hartford "Švyturio" šeštadieninę mokyklą ir šoko tautinius šokius, dalyvaudamas "Berželio" grupėje Lietuvių Tautinių Šokių šventėse. Jo tėvelis Longinas Kapeckas yra SLA 124 kuopos finansų sekretorius.

Antra stipendija suteikta Ričardui Keziui. Jis priklauso SLA 126 kuopai, New York. Jo tėvelis Romas Kezys, Lietuvių Radijo programos vedėjas New Yorke, irgi yra SLA narys. Richardas Kezys dalyvauja lietuviškoje veikloje ir yra įsteigęs liet. jaunimo orkestrą.

Trečias stipendininkas yra Richard Gavran iš Pittsburgho. Studijuoja Pittsburgho Universitete — Business Administration. Jis yra narys SLA 353 kuopos ir jo visa šeima,

Bandymo valandos...

(Atkelta iš 1 psl.)

bet ar jo klausos visos šių atskalos - yra kitas klausimas! Berri turi skaityti ir su nuotai kom visam krašte.

Teroristai aiškina, kad jie pirmiausia nori, kad būtų paleisti šiitai, suimti Izraelio okupacijos metu ir laikomi pačiame Izraelyje. Jam pasitraukus iš Libano, išskyrus siaurą juostą pasienyje, nėra jokio pasiteisinimo laikyti suimtus tuos šiitus. Izraelio vyriausybė ir buvo nutarusi juos paleisti, bet praktiškai tas nutarimas nebuvo vykdomas dėl konflikto su Jungtinėm Tautom tarnaujančiais suomių kariais.

Tai turint galvoje, lėktuvo pagrobimas buvo visai nereikalingas, ar kiekvienu atveju neskubus. Tai veda prie minties, kad teroristai turėjo ką kitą galvoje, jie turėjo visai kitą uždavinį. Jų pirmasis tikslas buvo nepaskubinti tų interuotų šiitų grįžimą, bet pakartotinai nužeminti Ameriką, dar kartą parodyti, kad ji yra "popierinis tigras". Ką tokioje situacijoje galėjo padaryti prezidentas Reaganas?

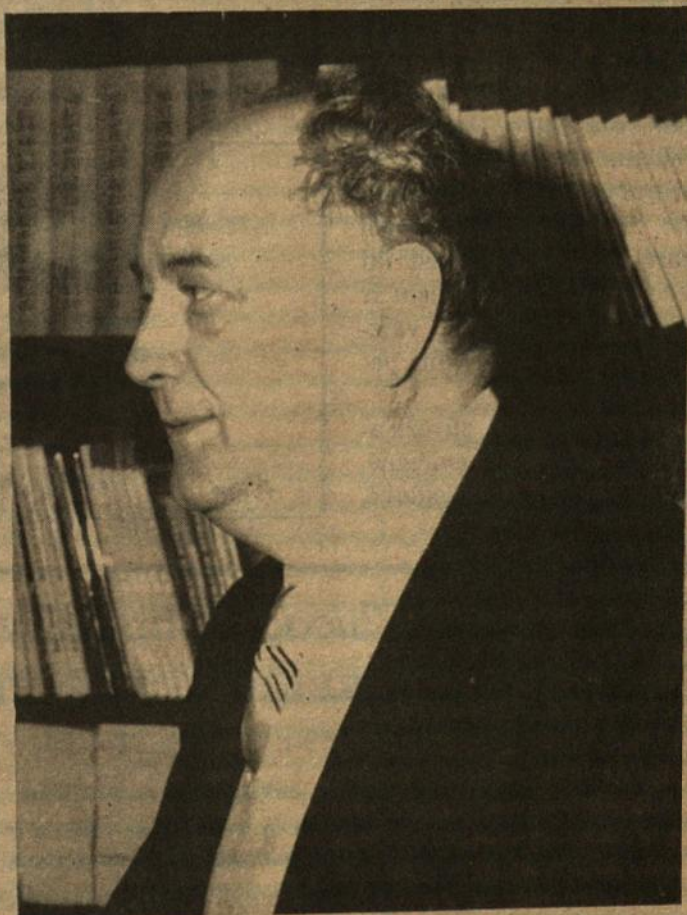
Savo pereito antradienio spaudos konferencijoje jis teisinosi, kad Teherano atveju vyriausybė pritarė ambasados užėmimui ir pasiėmė už tai

įskaitant ir senelius — grand parents priklauso Susivienijimui. Taip pat dalyvauja ir kitų lietuvių organizacijų veikloje.

SLA Pildomoji taryba, remdamasi St. Petersburg seimo nutarimu, nusprendė ŠIMTMETINĮ SUSIVIENIJIMO SEIMĄ rengti 1986 m. birželio (June) mėnesio 30 dieną, CHICAGOJE.

Visos SLA kuopos raginamos išrinkti kuo didžiausią skaičių delegatų, apvainikuojant ŠIMTMETINĮ SEIMĄ, šimtais naujų narių...

Povilas P. Dargis
SLA Prezidentas

Povilas Dargis, ilgametis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas.

atsakomybę. Suprask, Cartaris galėjo kariauti su Iranu - Beiruto atsitikimu visai neišku kam smogti. Kiekvienas smūgis ta kryptimi negalės apsieiti be visai nekaltų žmonių aukų, kas pačias JAV pavers teroristais. Tai tik sustiprina įtarimą, kad teroristai ir jų "bosai" nesiyadovavo Libano interesais. Eina gandai, kad Atėnų aerodromo lėktuvų valytojai, papirkti Libijos agentų, paslėpė ginklus lėktuvo išvietėje, kuriais teroristai, ilipė į lėktuvą kaip nekalti turistai, ir pasinaudojo. Mislė sudaro ir vieno keleivio - grįžtančio namo jūrininko - nušovimas visai be jokios provokacijos iš jo pusės. Nepagirtinas ir Graikijos vyriausybės elgėsys - paleidimas suimto teroristo bendrininko ir net davimas jam specialaus lėktuvo nuskristi į Alžirą prisidėjimui prie suokalbinkų, už pažadą paleisti graikų kilmės keleivius.

Dėl to negalima stebėtis, kad prezidentas pirmiausiai puolė ta kryptimi, kur galėjo identifikuoti pasitarnavimą priešui - Graikijos vyriausybę ir paragino amerikiečius joje nesilankyti, kol nebus įvesta griežtesnė aerodromų kontrolė. Apie sankcijas tikriems suokalbinkams jis neužsiminė.

Kad geriau įsivaizduoti susidariusią Amerikoje situaciją, įsivaizduokime karo metą. Priešas kažkokiam užkampyje pagrobė kuopą kareivių. Ar vyriausybė turi dėl to nutraukti karą ir išpirkti tuos savo karius? Bet kaip tik to reikalauja krašto televizija, duodama pasikalbėjimus su pagrobų keleivių giminėm ir rodydama jų suprantamą sielvartą. Žinia, galima sakyti, kad dabar vis dėlto ne karas, bet taika ir reikia saugoti kiekvieną gyvybę, išperkant tuos vadinamus įkaitus. Viso krašto akimis žiūrėti, tai tik paskatinimas naujiems teroristų užsimojimams, bet politikas, kuris tų sentimentų nepaiso, praranda šansą laimėti sekančius rinkimus ar populiarumą.

Už tat gaila buvo žiūrėti į Reaganą. Sunkios jo bandymo valandos, per kurias jis turi įrodyti, kad ne tik jis yra kitas prezidentas, bet ir visas kraštas jau pasikeitė.

ALT SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba birželio 14 d. savo posėdyje, Chicagoje, nusprendė, kad šiemet ALT suvažiavimas bus šaukiamas rudenį, lapkričio 2 d. Tautiniuose Namuose. Suvažiavimo metu bus paminėta 10 m. sukaktis nuo mirties vieno iš pagrindinių ALT steigėjų ir ilgamečio ALT pirmininko a. a. Leonardo Šimučio.

Posėdį pravedė pirm. Teodoras Blinstrubas. Savo pranešime jis pažymėjo, kad jam teko ALTo vardu dalyvauti Liet. Istorijos draugijos metiniame susirinkime, partizanų minėjime, trėmimų minėjime Cicerio mieste. Raštu nusiųsti

sveikinimai P. L. Gydytojų S-gos suvažiavimui, pasiųsti laiškai Illinois kongresmenams, kad jie balsuotų už Pabaltijo laisvės dienos paskelbimą, vedamas susirašinėjimas su NBC televizijos tinklu dėl jų netikslių informacijų apie Lietuvą.

Dr. J. Valaitis painformavo apie pabaltiečių ruošiamas demonstracijas Washington, San Francisco ir kituose miestuose ryšium su okupacijos 45 m. sukaktimi. Birželio 18 d. Jungt. Pabaltiečių Komiteto ruošiamas priėmimas kongreso ir valdžios nariams ryšium su Pabaltijo Laisvės diena. Painformavo apie pabaltiečių dalyvavimą Ottawoje, tarptautinės konferencijos metu.

Gr. Lazauskas pranešė, kad ryšium su Laisvės žygiu iškilo didelis pareikalavimas ALTo išleistos knygelės "Lithuania". Jos išsiuntinėta 1,200 egzempliorių: mūsų atstovybei Washington, VLIKo centrui ir VLIKo atstovams Danijoje ir Švedijoje. Į Laisvės žygį Baltijos jūra lietuvių įsirašė daugiau kaip 20, latviai ir estai čia daugiau aktyvumo parodė. Planuojama išleisti anglų kalba knygelę, skirtą jaunimui, apie Lietuvą ir ALTo veiklą. Tariamasi tuo reikalu su dr. A. Budreckiu.

Izd. M. Pranevičius painformavo, kad ALT skyriams išsiuntinėti aukų rinkimams lapai.

Kun. J. Prunskis papasakojo, kad apie ALTo įstaiigos laiškus įvairiuose JAV laikraščiuose žino ir Lietuvoje iš Amerikos Balso. Pasakojo apie kontaktus su laikraštinkais ir įvairiomis įstaigomis.

Be suminėjų posėdyje dalyvavo: St. Balzekas, V. Naudžius, dr. Vl. Šimaitis, dr. V. Dargis, P. Bučas, A. Domanskis, St. Dubauskas, J. Šiaučiūnas. (ALT)

PRINTING CO.
LITHOGRAPHIC
STRIPPER
• 5 years experience required.
• Full time position with complete benefit package.
• Call J. C. HUB PRINTING CO.
CLEVELAND, OHIO
216-861-0635 (26-30)

ENGINEER PROJECT/ SUPERVISOR

Aggressive Project Engineer with BSEE/ME and at least 5 years experience in the design and development of small electro-mechanical or electro-magnetic devices such as relays, switches, time delays or circuit breakers.

Please send credentials to:

Personnel Manager
**MECHANICAL
PRODUCTS**
P.O. Box 729
Jackson, MI 49204

OMAHOS LIETUVIAI

PUOŠNIO VESTUVĖS

Ilgą metų eilę gyvendami lietuvių kolonijos ribose, daugelį kartų jaučiamės kaip vienos šeimos nariais. Kartu išgyvename tragiškus ir laimingus įvykius. Gražūs ir laimingi įvykiai ilgiau nebūna pamiršti ir apie juos daug maloniau kalbėti bei prisiminti.

Vienas tokių gražių ir mieliai prisimintinų įvykių Omahos lietuviams buvo š. m. kovo mėn. 30-toji diena. Tą dieną įvyko Danguolės Antanėlytės su Owen Hanson sutuoktuvės. Danguolė visi pažinojom nuo jos kūdikystės lopšio. Ji užaugo ir subrendo lietuvių parapijos ribose. Danguolė nuo 1961 m. buvo ir yra veikli skautė. Penkiolika metų kaip priklauso "Aušros" šokėjų grupei, kurioje dar ir dabar tenka šokti. Ilgą eilę metų dainavo chore "Rambynas". Dalyvavo dainų šventėse. Danguolės tėvai Algimantas ir Laima Antanėliai yra veiklūs lietuvių bendruomenėje. Nuo pat jaunystės aktyvūs skautai, choristai ir tautinių šokių vieneto "Aušra" nariai, o Laima, viena iš šokių vadovių.

Daugelis vyresniųjų prisimena kaip linksmos ir gražios buvo Danguolės tėvų vestuvės. Todėl visi su džiaugsmu laukė jų išsimokslinusios ir suaugusios dukros, reikšmingo gyvenimo momento — vestuvių.

Pakutiniąją kovo mėn. savaitę, šilti vėjai ir pavasariški saulės spinduliai

glostė prerijų miesto veidą, o aplinka alsavo pavasario nuotaika. Vietomis jau ir žalumas buvo gana ryškus. Ir štai, visų nustebimui, gamta sugalvojo iškrėsti didelį pokštą. Per naktį, visas miestas, paskeno giliame ir lengvame sniego patale. O medžiai, kuriuose skęsta Omahos miestas, vos išlaikė ant savo pečių storas baltas skaras. Toks buvo Danguolės vestuvių dienos rytas. Tos dienos rytą, jau prieš 10 val., rinkosi į šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčią, šventiškai nusiteikę vestuvių dalyviai. Vos įžengus į bažnyčią, kiekvienas buvo nustebintas puikiu bažnyčios išpuošimu. Tokio papuošimo bažnyčia dar nebuvo turėjusi. Čia žydėjo gyvos, gražiai dekoruotos gėlės, o tarpe jų žvakės, gražios žvakidės ir kaspiniai. Prie šoninio altoriaus, patogiai išsidėstę, grojo gražiausias melodijas, styginių instrumentų kvartetas. Nuotaika buvo daugiau negu iškilminga. Nežiūrint kai kurių susisiekimo nepatogumų, bažnyčia buvo pilna vestuvių dalyvių.

Ištaikingi limuzinai, atvežė jaunuosius ir jų palydą. Per eilę metų ėjo per šv. Antano bažnyčią prie altoriaus, daug nuotakų, laimingų, gražių ir puošnių, bet Danguolė, su savo palydovėmis, pralenkė visas savo klasišku puošnumu ir elegancija. Vyko pamaldos, priesaikos ir palaiminimas. Jautrios širdys ir bažnyčia

virpėjo nuo smuiko garsų. Sol. Irenos Matz giedojimas dar daugiau praturtino tą iškilmingą nuotaiką.

Po jungtinių, parapijos salėje, buvo šaunūs priešpiečiai, dalyvaujant artimiesiems ir draugams. Čia vėl iki smulkmenų viskas išmastyta — paruošta. Vėl gėlės, žvakidės, šampanas ir stygų kvarteto muzika. O šeštą valandą vakaro, Livestock Exchange pastato, didžiojoje balių salėje, įvyko vestuvinė puota, kurioje dalyvavo apie 500 svečių. Čia vėl, matėsi neperdėtas puošnumas ir lietuviškas vaišingumas. Įeinančius į salę jaunavedžius ir jų palydą išpuodingai sutiko "Aušros" šokėjai, padarę iš raštuotų juostų ilgą "tunelį". O tėvai, sutiko jaunuosius su duona, druska ir vynu.

Amerikiečiai dideliu susidomėjimu sekė ir žavėjosi mūsų tradicijomis. Po vakarienės buvo perskaityti sveikinimai, iš Lietuvos, kitų kraštų ir plačioje Amerikoje gyvenančių draugų. Orkestrui užgrojus, jaunieji, o vėliau visa palyda užėmė nemažą grindų plotą šokiams.

Visas vestuvių pokylis buvo šaunus, bet pats gražiausias jo momentas buvo su Danguole atsisveikinimo šokis "Sadutė", kurį atliko "Aušros" šokėjos. Merginos tautiniuose rūbuose, šalia baltos nuotakos, atrodė kaip graži, įvairiaspalvių gėlių puokštė. Na ir šoko jos! Gražiais, grakščiais, lengvais, rankų ir kūno judesiais, lenkėsi jos, tiesėsi, sukosi ėjo bei vaikštinėjo aplink nuotaką. O nuotaka, tiesi ir išdidi kaip gulbė, palydovės Ritos Kovaitės švelniai už rankų suimta, buvo vedžiojama tarp grakščiai besilankstančių šokėjų. Šokiui baigiantis, šokėjos prasiskyrė, palikdamos nuotaką vieną ir susimąčiusią. Priėjo jaunikis, paėmė ją už rankos ir nusivedė.

Tai buvo daugiau negu šokis. Čia buvo tiek daug švelnaus moteriškumo ir naturalaus grožio, kad reikėjo ir džiaugsmo ašarų nubraukti. Svečiai visi iki vieno su dideliu dėmesiu ir rimtimi sekė tą žavų vaizdą ir plojo, plojo, jam pasibaigus.

Ši gražų šokį surežisavo Gražina Reškevičienė, "Aušros" vieneto vadovė,

Los Angeles lietuvės skautės Miranda Frankaitė, Gina Petkaitė, Tina Petrušytė, Rima Tonkunaitė Kaziuko mugėje...

ANN JILLIAN...

(Atkelta iš 1 psl.)

jau net ir tuomet buvo aišku, kad iš Onutės, jos žodžiais, "bus kas nors nepaprasto". Vėliau, parapijos aikštėje, garsioji viešnia, palydėta žiūrovų ir šokėjų ovacijomis, vienam šokiui įsijungė į šokėjų eiles.

Kaip ir visuomet mūsų didžiųjų švenčių metu, šioji jaunimo diena buvo pradėta iškilmingu vėliavų pakėlimu parapijos aikštėje

pagerbimui Danguolės, kuri ilgą eilę metų buvo jos mokinė ir šoko visose tautinių šokių šventėse. Dar pereitais metais ji dalyvavo šokių šventėje Clevelande ir šoko su savo sužadėtinu, dabar jau vyru Owen.

Povestuvinę kelionę jaunavedžiai praleido Australijoje.

Malonu pastebėti, kad yra lietuvačių, kurios nors ir ištekęsios už kitataučių, neatitrūksta nuo lietuviško kamieno. Atsiveda jos savo išrinktuosius į lietuvišką bendruomenę. Būna, kad jie pamėgsta ją ir domisi jos darbais. Tokių žentų Omahos lietuviai turi nemažai. (jp)

ir pamaldomis šv. Kazimiero bažnyčioje. Jaunimui sušokus paskutinį šokį, sugiedotas Lietuvos himnas ir nuleistos visą laiką virš šokančiųjų plėvesavusios Lietuvos ir Amerikos vėliavos.

Jaunimą ir jų vadovus sveikino garbės konsulas Vytautas Čekanauskas ir LB Vakarų Apygardos pirmininkas Rimtautas Dabšys. Ona Razutienė, savo ruožtu, padarė pranešimą, kad grupė ruošiasi žiemos metu keliauti į Pietų Ameriką ir prašė to plano įvykdymui organizacijų ir visuomenės paramos, kuri tikriausiai ir bus duota. Tik šiai jaunai, šauniai mūsų Los Angeles atžalyno reprezentacinei grupei reikėtų dar atidžiai, kruopščiai ir daugokai padirbėti, kad Pietinės Amerikos lietuvių kolonijose galėtų tinkamai ir su užtikrintu pasidžiavimu pasirodyti. Linkime sėkmės! (rs)

STRUCTURAL STEEL
FITTERS TACKERS
Conveyor Manufacturer has openings for experienced structural steel conveyor fitters/tackers. Call:

313-553-1238

bet. 9-3:30

Equal Opportunity Employer (26-29)

TOTAL BUSINESS SYSTEMS INC. HAS AN OPPORTUNITY FOR A PRINTING ESTIMATOR

Flat-sheet and rotary printing experience necessary. Liberal fringe benefits.

CALL ROLF YOUNG

313-547-6910

An Equal Opportunity Employer (25-29)

"Amber Holidays"

1985 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Liepos 17	— \$1611.00	Rugsėjo 18	— \$1393.00
Liepos 31	— \$1562.00	Rugsėjo 23	— \$1329.00
Rugpjūčio 6	— \$1770.00	Spalio 1	— \$1385.00
Rugsėjo 3	— \$1679.00	Gruodžio 26	— \$1440.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalui skambinkite
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms —
sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT
TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Algirdo Gustaičio 'TIKROJI LIETUVA'

Kazimieras Barėnas

Algirdą Gustaitį, be abejo, pažįsta didžioji dauguma Vakaruose gyvenančių lietuvių, bent toji jų dalis, kuri dar skaito lietuvišką spaudą, nes jis daug kur ir dažnai rašo, išskeldamas ir aktualių klausimų. Taigi daugumai pažįstami ir jo nusiteikimai, požiūris į lietuviškus reikalus ir kartais stiprus užsispyrimas ką nors įgyvendinti.

Iš pranešimų ir žinučių spaudoje jau seniai žinomas ir jo užsimojimas pateikti tokį Lietuvos žemėlapi, kuris apimtų ne tik dabartinį apkarpytą mūsų kraštą, bet su visomis sritimis, kuriose lietuviškų ar joms artimų giminių gyventa ar juo labiau ir dabar gyvenama. Ta ir mažytė, žiūrėk, dar vis tarpais būdavo apkarpomą net ir XX amžiuje kaimynų, kuriu nors pretekstu panorėjusių jos sąskaiton patenkinti savo imperialistinius įgeidžius. Dar tai, gali sakyti, net ne istorija, o labai nesena praeitis (kai Vilniaus kraštas buvo užimtas) ir net dabartis.

Toks jo užsimojimas vienu iš anksto buvo giriamas ir remiamas, o kitų kritikuojamas, kaip niekam vertas, nes tų žemių, sako, niekas geruoju juk neatiduos, ar net imperialistiniu vadinamas. Prieš tokį žemėlapi nusistačiusieji, žinoma, turėjo savo argumentus. Labai rimtas tegu ir tas, kad be karo neatgausi anų žemių, kuriose lietuvių giminių gyventa ar gyvenama. O kaipgi mažas skelbsi karą dideliui? Svarbus argumentas yra ir įsisenėjimas. Prieš kiek gi amžių, sako, buvusias prūsų giminių žemes okupavo kryžiuočiai, o daugumą tų mūsų giminių išžudė? Žodžiu, nebėr tų prūsų, vokiečiai ten tvarkėsi keletą amžių, o dabar tas žemes valdo rusai ir lenkai.

Taigi ramiai gyventi norintieji ir savo padėtimi patenkinti lietuviai negali net pagalvoti, kad reikėtų dar sujudėti ir pasirūpinti didesne Lietuva. Juk esame patyrę, kad dažnai net ir rašymas tokiomis temomis susilaukia tas žemes valdančiųjų piktos reakcijos. Iš tikro taip yra. Pats ryškiausias pavyzdys būtų Vyduo, kuris už savo knygą apie prūsišką Lietuvą nemaža turėjo atkentėti. Tie patys naciai juk lietuviškai pasireiškusių ne vieną tautietį net nužudė (taip

pasielgta su Jagomastais). Taigi tūnokite, žmonės, ir nejudinkite nieko.

Ar nebėr jokios vilties atgauti tas žemes? Kiek gi amžių vokiečiai valdė? Rusai ir lenkai tik keliasdešimt metų. O kiek metų Izraelio žemes valdė romėnai ir po to kas tik jėgos turėjo? Tačiau po tūkstančio metų atsikūrė Izraelio valstybė, ir joks įsisenėjimas nebuvo kliūtis.

Algirdas Gustaitis yra tokios pat nuomonės, kad atgauti kadaise lietuvių gyventas ar ir dabar gyvenamas žemes nėra jokia kliūtis įsisenėjimas ar kas, o dėl to tik reikia klabinti, kad gautume, kas Lietuvai turėtų priklausyti.

Papildydamas savo žemėlapi (išleista Lietuvių Sąjungos Tremtyje ir Lietuvių Istorijos Draugijos 1982 m.), išleisdino dar ir didžiulę knygą, pavadintą **Tikroji Lietuva** (išleido Lietuvių šaulių Sąjunga Tremtyje 1983 m., 292 psl.). Joje pateikiama medžiaga, supažindinanti su tomis teritorijomis, į kurias Lietuva turėtų, galėtų ar norėtų reikšti pretenzijų. Turėtų, žinoma, pirmiausiai susirūpinti tomis sritimis, kuriose nuo seno gyveno lietuviai, o jos per politines didžiųjų valstybių kombinacijas atsidūrė už Lietuvos sienų (Suvalkų kraštas, Baltarusijai priskirtos lietuviškos sritys), ir lietuviai ten varžomi, neturi jokių tautinių teisių. Nėra ten nei lietuviškų mokyklų, nei tautinių organizacijų, nei lietuviškos spaudos, apskritai nieko, kas padėtų jiems nesutirpti gudiškame katile. Lenkijai priskirtos lietuviškos teritorijos taip pat neturi kuo labiau pasididžiuoti, ir lietuviai tautine prasme kitokias sąlygas turėtų, jei būtų įjungti į Lietuvą.

O kaip Gardinas ir Minskas? Kaip Prūsija, kurioje nuo amžių gyveno lietuvių giminių, kol vokiškasis kryžiuočių ordinas neįsisistiprino jų žemėse? Jeigu ten dar kur nors yra iš seno išlikusių ar pastaraisiais dešimtmečiais atsikrausčiusių lietuvių, tai tik smulki mažuma. Bet jeigu žemės priklausė lietuvių tautos broliams, tai lietuviams yra rimto pagrindo klabinti, kad jos būtų priskirtos Lietuvai. Dabar Prūsiją pasiėmę valdyti rusai ir lenkai yra tik nauji atėjūnai, okupantai, kurie pasinaudojo ant-

rojo pasaulinio karo pabaigoje susidariusia padėtimi ir tomis žemėmis patenkino savo grobikiškus apetitus.

Algirdas Gustaitis tokią nuomonę ir skelbia savo knygoje, pateikdamas gausybę argumentų, remdamasis senais dokumentais, istorikų tvirtinimais, net laikraščiuose spausdinamų gana eilinių straipsnių ištraukomis. Visa tai turi jam įrodyti Lietuvos teisę į buvusią senųjų prūsų giminių teritoriją.

Knyga, žinoma, taikoma ne mokslininkams, kurie viskam turi savo rimtus reikalavimus, bet gal daugiau eiliniam skaitytojui lietuviui, kuris turėtų priprasti prie didesnės Lietuvos idėjos ir paremti pastangas, kad tokios būtų siekiama ir pasiekta. Užtat autorius atitinkamuose skyriuose ir skyreliuose dažnai ir pasmerkia lietuvišką apkliautimą, a bejingumą, tautinės savigarbos neturėjimą, pasitenkinimą savo krašto mažumu, nors daugybę argumentų būtų už teisę praplėsti dabartines savo teritorijos ribas. Tai, žinoma, priklausys nuo tautos sąmoningumo tokių dalykų siekti, o taip pat nuo palankios padėties ar nuo tas žemes valdančių kaimynų nusistatymo.

Nurodinėdamas į lietuvių tautos teises turėti didesnę Lietuvą, autorius pateikia taip pat ir tuos atvejus, kai kitos valstybės norėjo ir projektavo padidinti mūsų valstybę. Žinoma, kiekviena jų turėjo savų sumetimų.

Visi tie sumanymai buvo kilę po pirmojo pasaulinio karo, ir apie visus juos yra buvę rašyta mūsų šalyje periodikoje. Tačiau knygoje pakartoti jie, be abejo, sudomins skaitytoją, kuris periodikoje jų gal ir nebus matęs. Jie iš tikro įdomūs.

JAV specialistai buvo numatę tokią Lietuvą, kuri turėtų apie 132,000 kvadratinų kilometrų teritorijos ir apie 6,100,000 gyventojų. Deja, atrodo, kad gal nulėmė ta komisija, kuriai buvo pavesta svarstyti Lenkijos teritorijos reikalus, nes ji turėjo žymiai daugiau medžiagos, ir tai gal nusiųrė nusistatymą.

Buvo dar ir kitas projektas, pagal kurį Lietuva būtų dar didesnė: 145,000 kv. kilometrų ir 7,300,000 gyventojų. Tačiau tokioje Lietuvoje tik apie pusę gyventojų tesudarytų lietuviškai

Grandinėlės šokėjos Daiva Petukauskaitė, Renė Motiejūnaitė ir Audra Gedrytė šoka Visų Tautų festivalyje Clevelande, š. m. birželio 14 d. Pusę valandos lietuviškų šokių programos žiūrėjo tūkstančiai žiūrovų.

V. Bacevičiaus nuotr.

kalbantieji. Taigi pirmasis projektas atrodė geresnis, ir pagal jį Lietuva būtų buvusi dvigubai didesnė už dabartinę.

Tada ir Prancūzija, kuri visada stojo už Lenkiją, taip pat norėjo, kad Lietuva būtų didesnė. Slapta prolenkiška mintis, be abejo, buvo Prancūzijos viltis, kad Lietuvą susijungs su Lenkija ir taip sudarys didesnę jėgą.

Ne vienas nustebs, užtikęs knygoje pasakojimą, kad tada ir carinė Rusija turėjo savo planą, kaip po karo reikėtų tvarkyti imperijos pakraščius teritorijas, tarp jų ir Lietuvą. Neatsiikdama nuo savo varžovų, ir Vokietija braižė žemėlapius su didesne Lietuva.

Patys lietuviai taip pat visur buvo subruzdę, tiek krašte, tiek ir svetur gyvenantieji (JAV, Italijoje, Šveicarijoje). Bet tada maža telaimėta, o paskui želigovskiadar žiauriai sumažino teritoriją. Antrojo pasaulinio karo pabaigoje didieji plunksnos pabraukimu irgi patvarkė, neieškodami jokių dokumentų, istorinių argumentų ar gyventojų tautybę liudijančių statistikų.

Lietuvos istorikai ir lietuvių tautos kultūrai aptarti skyriuje Alg. Gustaitis pririnkęs taip pat iš visur nemaža gabalų medžiagos, liudijančios, kur lietuvių gyventa, kovota, kas kur statyta ir kurta, laimė-

ta ar netekta. Daugiausia dėmesio čia kreipta į prūsų gyventąsias žemes.

Jau prie knygos antraštės įrašyta, kad skaitytojas ras net 79 žemėlapius ir 172 kitokias iliustracijas. Tų žemėlapių iš tikro didelė galybė pririnkta iš įvairių šaltinių. Kai kurių net smulkesnė istorija pateikiama (pvz., atspausdintas susirašinėjimas, kaip buvo išaiškinta, kas pagamino dr. J. Saulio užsisakytąjį Lietuvos žemėlapi ir kur jis dabar yra).

Iliustracijų yra senų, retų ir įdomių. Bus kuo skaitytojams pasismalsauti ir ką įsidėmėti. Kad siekta ne vien istoriškumo, bet ir populiarumo, liudyti ne tik į tekstus įjungti eilėraščiai, bet ir kai kurios iliustracijos (dabar pabaltiečių nusikaldinti medaliai, dabar išpiaustyta lėkštė, medžio raižinys, kilimas ir kt.). Autorius, atrodo, ir bus siekęs, kad būtų kuo patraukti ir sužavėti skaitytoją ir užkrėsti jį noru trokšti didesnės istoriškai ir kalbiškai pateisinamos Lietuvos.

GOVERNMENT HOMES from \$1 (U repair). Also delinquent tax property. Call (1) 805-687-6000, Ext. GH-5823 for information. (24-31)

GOVERNMENT JOBS \$15,000-\$50,000 year possible. All occupations. Call (1) 805-687-6000, Ext. R-5823 to find out how. (24-31)

NEEDED IMMEDIATELY
GENERAL OFFICE HELP.
TO HANDLE PHONE, LIGHT TYPING & FILING.
313-547-6910
EOE (25-32)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

■ laiškai Dirvai

DĖL "PALANKUMO"

Mūsų spaudoje žodis "palankumas" yra taip dažnai vartojamas, kad to vartojimo perteklių reikėtų paanalizuoti. V. Matulionio laiškas birželio 6 dienos Dirvoje, apie "abejotiną palankumą", mane paskatino ta tema pareikšti savo nuomonę. Pagal dabartinį Lietuvių Kalbos žodyną žodis "palankus" reiškia "kam pritariantis, simpatizuojantis". Chicagos radijo stoties vedėjas, reklamavęs Don Carlo lietuvių operos pastatymą, toli gražu nerodo jokio "palankumo", o tik atlieka savo darbą. Chicagoje yra daug lietuvių, kurių parama radijo stočiai yra reikalinga, taigi ir operos pastatymas, kaip didelė kultūrinė Chicagos gyvenimo naujiena, tėra pareigos atlikimas, kuriame pranešėjo jausmui ir nusistatymas jokių būdu nėra interpretuotinai kaip "palankumas".

Mumyse dar yra daug vergiškumo dvasios, kuri kiekvienu atveju, išgirdus žodį "Lithuanian" ar "Lithuania", be jokio kritikos jausmo, priima tai kaip simpatijos pareiškimą. V. Matulionio įžvalgumas, cituojant to paties radijo stoties pranešėjo Studs Herkel knygos ištraukas, yra puiki proga padiskutuoti "palankumo" sampratą. Kalbėdami ar rašydami apie balsus gaudančius politikierius, savo kalbose, iš paruoštų tekstų cituojančius mūsų tautos kankinių pavardes, mes tuoj vadiname

"palankiais". Tas vadinamas "palankumas" tik tada bus realus ir nuoširdus, kada jis pasireikš veiksmu, per įstatymus, didžiąją spaudą, viešus pasisakymus. Juk bendrai vengiama kalbėti apie Pabaltijo kraštus, juos nurašant į dingusių tautų istoriją. Pereito mėnesio TIME ir kitų didžiųjų Amerikos žurnalų straipsniuose, analizavusiuose antrojo pasaulinio karo padarinius, buvo minimi visi istoriniai faktai, išskyrus Pabaltijo okupaciją, Klaipėdos atėmimą ir kitas Lietuvai, Latvijai ir Estijai padarytas skriaudas. Kur liko tie "palankūs" pareigūnai, kalbėdami apie pereito karo prisiminimus, minint 40 metų karo pabaigos sukaktį? Juk jų nemažas skaičius dalyvavo mūsų Vasario 16-sios minėjimuose ir kituose renginiuose, kuriuose jie būdavo išskirtinai pagerbti. Taip pat nutylimas faktas, kad Lituanistikos Katedros vardas nebeteko paskutinės "Lithuanian" kibirkšties, vilties "Baltistika".

Laikas pilietiniai subręsti ir neieškoti "palankumo", bet teisių, kaip laisvo krašto piliečiai-balsuotojai. Tiek radijo stotys, tiek spauda, gyvenanti iš brangiai apmokamų reklamų, reaguoją rimtai tik tada, kad skaitytojai ar klausytojai ima si konkrečių sankcijų, paliečiančių jų kišenes, t. y. reagavimo protestais ar boikotu. Joks politinis kandidatas nelieka po rinkimų "palankus", ir jokia radijo

stotis, reklamuojanti kuri nors įvykį, idomų klausytojams, to nedaro iš "palankumo". Tai pasigailėtina naivi prielaida, kurios laikas būtų nusikratyti. Nerodoma jokio "palankumo" lietuviams iš Chicagos universiteto pusės, nors laukiama didelių sumų iš lietuviškų kišenių.

Aurelija Balašaitienė

DĖL ITARTINO DRUNGOS SIŪLYMO

Mykolas Drunga, vienas iš "DRAUGO" redaktorių, jau kelis kartus to laikraščio vardu siūlė metodą kaip turėtų būti atimtas iš vienos "LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ" besivadinančios organizacijos vardas, kadangi kadaise VLIKO įsteigtoji organizacija, kuri buvo pavadinta "LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS" vardu dėl nesutarimų yra į dvi organizacijas perskilusi, bet abidvi tuo pačiu VLIKO duotą vardu tebesivadina.

Mykolas Drunga nujausdamas, kad toji (L. B. organizacija), kuriai ir jis pats priklauso, narių skaičium yra didesnė, nieko nerizikuodamas, sugalvojo būdą kaip iš jam ne prie širdies esančiai kitai L. B. besivadinančiai organizacijai tą vardą atimti — ogi praveisti tarp abiejų organizacijų bendrą plebiscitą: kuriai organizacijai daugiau balsų bus surinkta, toji turės teisę save vadinti "LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ".

Man Drungos siūlymas būdas, kvepia "linčo" metodu, kuris ir be plebiscito jau senai praktikuojamas. Todėl būdamas neutralus asmuo, siūlau kitą — "trečiųjų teismo" metodą. Neutralūs teisėjai, apklausę abiejų organizacijų patikimus liudininkus, nustatytų, katra ogranizacija yra labiau nusikaltusi Lietuvių Chartai bei apsilenkusi su steigėjo (VLIKO) pramatytais principais apskritai. Teisėjai surinkę visą medžiagą ir padarę išvadas nustatytų katra organizacija jai patikėtas pareigas suniveliavo, ta to vardo turėtų atsakyti. Jei abiem po tuo pačiu vardu sutilpti pasidarė per "ankšta". Kas liečia L. B. organizaciją, tas "nesutilpimas" pasidarė negražus paradoksas, kai pastaruoju laiku tie patys "nesutelpantieji" tie siog įžūliai net trijų tautų: lietuvių, latvių ir estų tautinius vardu kone panaikino ir jas visas, pagal jau senai rusų joms duotą vardą, vėl suplakė į tą pačią vieną "BALŲ" tautą (baltyskyji narod).

Su boldozeriu užkasti oponentą, kaip Drunga siūlo — kiekvienas kvailys tą gali padaryti, bet tik protingieji gali susėdę prie vie-

no stalo, išsiaiškinti atsidariusius nesusipratimus ir juos likviduoti.

Pabaigai dar nori pasakyti, kad nei tie "reorgai" yra tokie jau niekadėjai, kad jų visų be išimties reikėtų neapkęsti, pagaliau ir nereorgai ne visi angelai. Taip, kad ir iš vienos, ir iš kitos organizacijos karštagalvius į šalį pastumėjus, ko gero likusieji ir be čia siūlomo Trečiųjų teismo bei Drungos plebiscito — tutilptų toje pačioje organizacijoje.

Kasperas Radvila

SVETIMTAUČIAMS NELEISKIME ŽEMINTI LIETUVIŲ VARDŲ

1978 metais plačiai išgarsintame "Holocaust" filme buvo rodomas žydų masinis žudymas, kuriame tarp kito buvo paminėta ir lietuvių SS daliniai. Dr. V. Stankaus iniciatyva Dirvoje ir kitur buvo išvystyta stipri protesto akcija, kurios pasekoj NBC stotis Clevelande ir jos pagalbinės stotys Šiaurės Ohio leido dr. Stankui trumpais nuomonės pareiškimais (In my opinion) šį neteisėtą teigimą paneigti. Be to, Dr. Stankus ir kun. K. Pugevičius davė tai stočiai platesnį pasikalbė-

jimą. Šie laimėjimai buvo atsiekti tik po 1½ metų užtrukusio protesto.

Šiuo metu yra dar lengvesnis būdas atitaisyti televizijos stočių skelbiamus netikslumus, ar šališkus pareiškimus. Užtenka, kad tos stoties klausytojai įrašytų savo skundą į stoties dienyną (log book). Skundas gali būti specifinis dėl programos ar bendro pobūdžio, pav. stoties vietinių gyventojų grupės subjektyvus traktavimas. Įrašius skundą reikėtų pasiūsti dar papildomos informacijos. Kiekviena TV stotis į tokius skundus greitai reaguoja ir bando juos atitaisyti, nes prisibijo nustoti Federalinės valdžios leidimo (FCC).

Dar vienas būdas reaguoti į TV skleidžiamą mums nepalankią propagandą tai per mums palankius senatorius ar Kongreso narius, prašant jų pagalbos ir suteikiant jiems tikslią informaciją apie pasitaikiusius netikslumus ar išgalvotus teigimus. Kad skundai paveikia TV stotis aiškiai rodo 1979 metų precedentas dėl Holocausto filmos. Pavieniai asmenys ir organizacijos turėtų budėti ir neleisti lietuvių vardo žemin-

(ant. b.)

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. kraituvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

KASA Lietuvių Federalinė Kredito Unija
CHICAGO - NEW YORK - ST. PETERSBURG
AKTYVAI 38,000,000 DOLERIŲ

TAUPOMOJŲ SĄSKAITA - 7.0% (metinis prieaugis 7.25%)

KASOS VALANDOS:	TAUPYMO CERTIFIKATAI		
	SUMA	TERMINAS	KURSAS
MARQUETTE PARKE 2615 West 71st St. Chicago, IL 60629 312-737-2110	\$500	3 mėn. 6 mėn. 1 metų 2 metų 3 metų	8.25% 8.80% 9.25% 10.00% 10.15%
Savaitės dienomis: 10:00-6:00 Ketvirtadieniais iki 7:00 Šeštadieniais: 9:00-2:00	-19,999	3 mėn. 6 mėn. 1 metų 2 metų 3 metų	8.50% 9.00% 9.35% 10.10% 10.25%
CICERO 1445 So. 50th Ave. Cicero, IL 60650 312-656-2201	\$50,000	3 mėn. 6 mėn. 1 metų 2 metų	8.75% 9.25% 9.60% 10.25%
Antr. 9:00-12:00 Ketv. 3:00-6:00 Šešt. 9:00-12:00 New York tel.: 718-441-6799	\$100,000	3 mėn. 6 mėn. 1 metų 2 metų	9.00% 9.50% 9.85% 10.50%
St. Petersburg: 813-367-6304	IRA	6 mėn. - 1 m. 2, 3, 4 metų 5, 6 metų	10.00% 10.50% 11.00%

KIEKVIENA SĄSKAITA IKI \$100,000 APDRAUSTA FEDERALINĖS VALDŽIOS

A. A.

INŽ. VYTAUTUI PETRAUSKUI

mirus, jo žmonai REGINAI ir šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

Vytautas Muliolis
su šeima

Algirdas Muliolis
su šeima

ir

Ignas Muliolis

A.A. Petra Žilioni prisimenant

A. a. Petras Žilionis mirė š. m. kovo 30 d. New Yorke, šv. Luko ligoninėje po sunkios operacijos. Gimęs jis 1909 m. rugpjūčio 15 d. Šilavoto kaime, Liudvinavo valsč., Marijampolės apskr. Pradžios mokyklą baigė Liudvinave, gimnaziją Marijampolėje, kurios suole jam teko sėdėti tik vienerius metus. Toks įvykis retas, bet jis tuo nesididžiavo. Nuo 1925 m. iki 30 m. studijavo Vytauto Didžiojo Universitete teisę. 1930-32 m. kaip Užsienių Reikalų Ministerijos stipendininkas studijavo politinius mokslus ir tarptautinę teisę, vėliau perkeltas į Stockholmą. 1936 m. atšauktas į Užsienio Reikalų Ministerijos centrą, o 1938 m. pakeltas į pasiuntinybės patarėjus. Drauge dėstė diplomatinę istoriją aukštuose karininkų kursuose. 1944 m. bolševikams okupuojant Lietuvą pasitraukė į Vokietiją ir čia tuojuo ėmėsi darbo. Į JAV atvyko 1951 m., įstojo į Kolumbijos universitetą New Yorke ir gavo magistro laipsnį.

P. Žilionis Užsienio Reikalų Ministerijos diplomatinėje tarnyboje ir pasiuntinybėse už įvairius nuopelnus buvo apdovanotas Lietuvos, Latvijos ir Švedijos vyriausybės ordinais ir medaliais.

Velionis buvo didelis knygų mylėtojas. Pirkė ir skaitė ne tik lietuviškas knygas, bet ir kitomis kalbomis. Užėjus į New Yorko knygynus ne kartą rasdavau jį visą dėmesį sukaupusį į knygų lentynas. Atostogas praleisdavo ke-

liaudamas po įvairius pasaulio kraštus ir jų daugybę yra aplankęs nesustodamas iki paskutinių gyvenimo dienų.

Duktė Eglė savo tėvelį

Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis. Jis trumpai apibudino velionies nueitą gyvenimo kelią prisimindamas jį iš praeities ir pažymėjo, kad a. a. Pet-

A. A. Petras Žilionis

apibudino, kaip retai sutinkamos ištvermės ir dvasinės disciplinos žmogų, kaip rūpestingą ir pasiaukojantį šeimai, artimiesiems. Jis buvo nuolaidus ir švelnus kitiems, bet kietas sau, vengiantis naudotis kitų paslaugom ar globa.

Velionis buvo pašarvotas Campbell Funeral Home, Madison Ave. ir 81 St. New Yorke. Atsisveikinimas įvyko balandžio 2 d., kuriam vadovavo LB New Yorko Apyg. pirm. A. Vakselis. Atsisveikinimo žodį tarė

ras Žilionis nepriklausomos Lietuvos laikais buvęs jo vyresnis bendra darbis, veržliai siekę diplomo studijuodamas politinius mokslus ir teisę Paryžiuje savo diplomatinei karjerai. Šioje srityje velioniui iškilti padėjo ne tik jo dideli gabumai, bet ir vakarietišky kalbų mokėjimas ir jis staugiais šuoliais lengvai kopė aukštyn. Tas kopimas stauga nutrūko rusams 1940 m. okupavus Lietuvą. Jis buvo kuklus aukštos erudicijos asmuo. Lietuva neteko dar vieno ją karštai my-

lėjusio sūnaus, baigė konsulas žodį. Jis taip pat pareiškė užuojautą šeimai ir seseriai Vaičiūnienei ir kitiems artimiesiems paprašytas Diplomatinijos šefo ir Lietuvos atstovo Washingtone dr. S. Bačkio bei ponios ir savo.

Balandžio 3 d. velionis buvo palydėtas į Apreiškimo parapijos bažnyčią Brooklyne, kur buvo atlaikytos pamaldos koncelebruojant kun. J. Pakalniškiui, kun. prof. dr. W. Jaskevičiui, Tėvui L. Andriekui, OFM ir kun. V. Palubinskui buvo atlaikytos gedulingos mišios. Sol. Angelė Kiaušaitė pagiedojo Ave Maria. Vargonais grojo Viktoras Ralys. Taip pat giedojo solo V. Alksninis ir M. Razgaitis. Vargonais solo grojo muz. Jonas Žukas.

Iš bažnyčios velionies karstas uždengtas Lietuvos

trispalve ilgai automobilių vilkstinei lydint buvo palydėtas į Cypress Hills kapiną su daugeliu iškilmingų vainikų. Jo vardo įamžinimui suaukota virš 1000 dol. Lietuvių Fondui.

Giliame nuliūdime liko liko žmona Galia, duktė Eglė, sesuo Vaičiūnienė ir kiti giminės.

E. Čekienė

PRINTING
OFF—SET PRESSMEN
OFF—SET CAMERAMEN
OFF—SET STRIPPER
with 4 color experience helpful but not necessary immediate opening with growing North Central Ohio printing firm. Reply to D&S Advertising. Mr. Nick Patrick, 140 Park Ave. East, P. O. Box 876, Mansfield, Ohio 44903. (23-29)

OCCUPATIONAL THERAPIST

Immediate opening for staff therapist in our progressive multi-disciplinary rehabilitation hospital. Salary commensurate with experience, attractive benefit package. For more information please contact: LINDA NICOLS, Personnel Manager, CHARLOTTE REHABILITATION HOSPITAL INC., 1100 Blythe Blvd., Charlotte, N. C. 28203. 704-333-6634. (23-29)

A. A.

MARIJAI JANAVIČIENEI

mirus, jos vyrui inž. IGNUI JANAVIČIUI, motinai APOLONIJAI ŠENBERGIENEI, dukterims — EGLEI VASIENEI su šeima, NORAI CAMENS su šeima, VILIJAI ir LINAI, sūnams LUKUI, JONUI ir PAULIUI, seserims ir broliams ir visiems kitiems giminėms, jų šeimų nariams bei artimiesiems liūdesio valandoje reiškiame giliausią užuojautą.

Šachmatininkų klubo nariai:

St. Astrauskas	L. Nagevičius
Dr. Dainius Degėsys	J. Naujokaitis
V. Civiškas	Pr. Puškorius
A. Johansonas	J. Reed
V. Galinis	V. Ramūnas
J. Malskis	J. Rastenis
Ed. Krygeris	R. Švarcas
V. Nasvytis	Al. Stasas
	V. Tamulis

Emilija Čekienė

BIRŽELIO SEKMADIENIS

(4)

Tai kaimynų Lileikų vaikai. Mergaitė 12 metų, o berniukas 8-nių. Lileika buvo banko eilinis tarnautojas, o žmona mokytoja. Abu giliai religingi. Po poros dienų paaiškėjo, kad vaikai teisingai nujautė nelaimę. Į jų tėvus buvo paleista serija šūvių čia pat už tvoros, tėvams tebegirdint savo vaikų klyksmą, o vaikams girdint šūvius ir žinant, kad jie sminga į mylimo tėvelius, už tvoros paguldami juos amžinam poilsiui, palikdami broliuką ir sesutę našlaičiais.

Kaip juos kiemo gyventojai beramino, nieko nepadėjo. Vaikai verkė konvulsijų tampomi iki apalpimo. Sesutė atgaudama jėgas protarpiais ramino glausdama prie krūtinės broliuką, kad neverktų, kad ji greit bus 15 metų mergaitė ir tada žudikai sulauks dangaus keršto. Dievas viską mato, kas darosi žemėje, — kukliodama guodė broliuką.

Vaikus priglaudė senoji Domkienė savo namuose, bet neilgam. Sekančią dieną atvažiavo sunkvežimis su kareiviais ir apgyvendino juos nužudytų Lileikų bute, o vaikus prievarta iš Domkienės atėmė sakdami, jog turi pristatyti juos į vaikų prieglaudą, kur jie užmirs

liaudies priešus, buržuazinius nacionalistus savo tėvus, iš jų turi išaugti naujo, idealaus pasaulio statytojai be supuvusių buržuazinio patriotizmo prietarų.

* * *

Kiemo gyventojus prislėgė liūdna nuotaka. Domkienės verandoje nebesimatė radijo aparato. Ji nebemezgė žavingais raštais mezginių, tik vaikščiojo retkarčiais aplink namą lazdele pasiramščiuodama ir sutiktam kaimynui kalbėdama: "Ar aš nesakiau, ar aš nesakiau, kas mūsų laukia, kai aną sekmadienį sudundėjo Lietuvos žemelė, sudrebėjo langai nuo pravažiuojančių grobuoniškų tankų, apsiškaišiusių raudonais skudurais." Dabar jau ji kalbėjo kiekvienam sutiktam žmogui ir vis labiau į žemę linko jos graži jaunystėje buvusi galva su žilomis garbanomis. Kaimynai kuždėjosi, kad jos sūnus Kaune buvo aukštas valdininkas ir dabar jau iš nakties yra dingęs, kaip ir daugelis kitų, senutė motina baigia sulinkti nuo pergyvenimų.

Lileikų namuose apsigyvenę kareiviai nuolat užkabinėjo kiemo moteris, palydėdami vulgariais rusiškais posakiais, šlykščiu žvilgsniu

pervedarmi. Vieną vakarą pasigirdo kieme traukšmas, nuaidėjo šūvis. Nė vienas iš gyventojų nedrįso pasirodyti lauke. Išaušus rytui vėl ašaros, moters aimanos. Tai čia gyvenusi gailėstingoji sesuo Guriene skundėsi, kad praeitą vakarą grįžtant iš bažnyčios po pamaldų, Lileikų namuose apsigyvenę kareiviai užpuolė jos dukrą Birutę 16 metų gimnazistę, įsitempė į vidų ir... nežinau, kur ji dabar yra, užspringdama ašaromis kalbėjo motina. Dingo, kaip į vandenį — pasakojo toliau, — nakčia bėgau pagalbos ieškoti, jų vyresniesiems pranešti, bet visur atsitrenkiau kaip į sieną. Jokios pagalbos, jokios teisybės neradau, — be ašarų savo širdies skausmą liejo penkių vaikų našlė motina.

Tik daktarė Matulienė išdidžiai laikėsi ir gyrėsi, kad gavo paskyrimą ligoninės direktorės pareigoms.

— Dabar visi bus lygūs ponai, — įrodinėjo ji nusivylusiems išgąstingiems dar likusiems kiemo gyventojams. — Moteris lygiai, kaip ir vyras gali būti direktore, ministere ir visokias pareigas užimti. Mokyta ar bemokslis yra lygūs draugai, gaus aukštą tarnybą, jeigu bus verti, jei bus išrovę buržuazinio miesčioniško nacionalinio, sudūžusio gyvenimo puvelsius ir jei sugebės kovoti prieš atgyvenusio nacionalizmo ideologiją, kovoti už naują komunistinį gyvenimą, už naują Lietuvą, kurioje ras laimę kiekvienas žemiausias darbininkas, ne vien tik didieji ponai, vargšų išnaudotojai.

(Bus daugiau)

Novelė

CHICAGOS LIETUVIŲ VEIKLOS NUOTRUPOS

Antanas Juodvalkis

Velykos yra pavasario šauklys. Saulutė kasdieną kyla aukštyr ir savo spinduliais budina gamtą. Ir šių metų povelykinis laikotarpis atnešė ankstyvą pavasarį su rekordine šiluma. Chicaga ir jos apylinkės pasipuošė žiedais ir žaliais, glėžniais lapais. Po gavėnios laikotarpio organizacijos, institucijos bei mažesni vienetai — klubai šaukė susirinkimus, minėjo įvairias sukaktis, ruošė koncertus, mokyklos išleido spiečius abiturientų ir pradžiamokslių. Visi norėjo iškilmingiau ir išpūdingiau pagerbti motinas, suruošti mokyklų užbaigtuves ir palinkėti smagių vasaros atostogų.

Tikrai, gegužės ir birželio pradžia buvo perkrauti renginiai ir užpildytos turimos salės. Kapų puošimo didįjį savaitgalį, Jaunimo centras skendo tradicinių poezijos dienų ženkle, rengiamų nepailstamo poeto Kazio Bradūno. Jam talkino Jaunimo centro moterų klubas, nešęs finansinę atsakomybę ir pasirūpinęs vaišėmis.

Lietuvių kapinėse vyko mirusiųjų prisiminimai. Gaila, kad pirmadienį gamtoje numatytas pamaldas ir pagerbimą sutrukdė lietus ir teko tenkintis esama laidotuvių koplyčia, negalėjusia sutalpinti visų dalyvių. Tai buvo vienintelė šlapia diena (V. 27) ir nuo to laiko iki šiol ištisas tris savaites lietus nematėme.

Po ilgojo savaitgalio, prasidėjo lit. mokyklų išleistuvės ir diplomų įteikimai. Be mokyklų, savo metų darbo vaisius parodė ir muzikos, dainos bei baleto studijos. Visi šie pasirodymai vyko Jaunimo centre. Gegužės 31 d. Manigirdo Motiekaičio muzikos studijos mokiniai atliko kūrinius fortepijonu ir vargonais. Birželio 2 d. solistės Izabelės Motiekaitienės (Manigirdo motinos) dainavimo studijos mokiniai parodė metų darbo vaisius. Į tarpą (birželio 1 d.), tarp muzikos ir dainų koncertų, įsijungė Jaunučio Puodžiūno baleto studijos mokiniai.

Birželio 1 d. įvyko lit. mokyklų užbaigtuvės ir atestatų įteikimai. Atestatus gavo: Chicagos aukšt. lit. mokyklos 8 abiturientai ir Kristijono Donelaičio — 17 abiturientų. Taigi, Chicagos lit. aukšt. mokyklas baigė tik 25 mokiniai, o buvo laikas, kad tik viena šių mokyklų išleisdavo dvi gubą abiturientų skaičių. Į pedagoginį lit. institutą įstodavo po 40 ir daugiau abiturientų, o kiek šiame įsiregistravo?

Aukšt. lit. mokyklos anksčiau veikė Lemonto Maironio ir Cicero parapijos mokyklose, o šiemet jų nebegirdėti. Lituanistinių mokyklų mokinių skaičius drastiškai pradėjo mažėti ir pačios mokyklos nykti. Mažėjant mokinių skaičiui, mokyklų išlaikymo našta didėja ne tik tėvams, bet ir visai lietuviškai visuomenei. Gal ir turi tiesos spaudoje girdimi balsai, kad daugiau dėmesio ir paramos būtų teikiama lit. šeštadieninėms mokykloms. JAV LB švietimo taryba lit. mokykloms lėšų telkimu, atrodo, visai nesirūpina, palikdama tą darbą LB apygardų ir apylinkių valdyboms. Tačiau švietimo tarybos pirmininkas visą dėmesį yra nukreipęs į lit. katedrai lėšų telkimą, bet ir čia pirmininko pavardė iškrito po skelbiamų aukotojų pranešimais. Ar PLB valdyba atsisakė JAV LB Krašto valdybos talkos, renkant aukas lit. katedrai ir pati pasiėmė tą darbą vykdyti, ar tik paprastas popierinis pakeitimas, grąžinant LB fondo pirm. pavardę?

Lit. mokyklų programomis rūpinasi švietimo taryba, o jų išlaikymu — mokinių tėvai, per rinktus komitetus. Anksčiau finansinė parama prisidėdavo Lietuvių Bendruomenė per apygardų ir apylinkių valdybas, o dabar tenkinamasi Lietuvių Fondo teikiama parama. LB vadovybėms daugiau pakreipus veiklą į politinius laukus ir didžiulius renginius (dainų, tautinių šokių šventes), švietimas pasiliko antraeilėje vietoje. Suruošti simpoziumai švietimo klausimais, nepadidins mokinių skaičiaus, nes vaikų tėvai nedalyvauja tuose simpoziumuose, o lietuviškos spaudos irgi neskaito, todėl vadovų pastangos nepasiekia reikiamus žmones. Vienintelis būdas ir veiksmingas kelias lieka asmeniniai kontaktai bei pašnekėsiai. Bet kas gi pasiims tokią misiją ir aplankys jaunąsias šeimas? Čia reiktų plataus tinklo ir daug pasišventusių ir apie lit. švietimą nusivokiančių žmonių — savanorių talkininkų. Kur juos surasti? Dingo rezistencinės nuotaikos ir pasišventimo dvasia, viską paglemžė turimas gerbūvis, patogūmai, asmeniniai reikalai. Pinigų yra, gerų norų netrūksta, vienas kitas pasišventėlis dar stengiasi išlaikyti kovos dvasią, lietuviškumą, bet darbininkų ir pritarėjų skaičius nuolat mažėja.

* * *

Gegužės 31 d. Jaunimo centro kavinėje išklausėme

kun. Viktoro Rimšelio, MIC pranešimą apie lietuvių padėtį dabartinėje Lenkijoje, plačiau sustojant prie vadinamo Suvalkų trikampio. Kun. V. Rimšelis, kilęs iš Vilniaus krašto patyrė pilsuckinės Lenkijos administracinius varžtus, galėjo lyginti su dabartine lietuvių padėtimi. Dabartinė padėtis yra gal net kiek geresnė, kaip prieš karą, nes komunistinė administracija, besipešdama su kleru, leidžia laisviau veikti kultūrinėje srityje. Religinė lietuvių padėtis yra bloga, nes trūksta lietuvių kunigų, o lenkiška bažnyčios vadovybė stengiasi lietuviškumą užgniaužti. Mirus vyskupui Sasinowskiui, Seinų parapijos lietuvių padėtis truputi pagerėjo ir sekmadieniais gavo popietines lietuviškas pamaldas. Apilamai Lenkijos lietuvių padėtis nėra gera ir baigęs mokslus jaunimas ištirpsta didesnių miestų lenkų masėje. Panašiai, kaip ir čia bei visame laisvajame pasaulyje. Lietuvai priskirtas Vilnius ir visas kraštas, tebėra laikomas Lenkijos bažnytinės provincijos dalimi. Bandymai sutvarkyti šią nenormalybę, atsidūria juridinių aiškinimų labirinte ir Vatikanas, apsėstas lenkų prelatų ir kardinolų, nieko nedaro, bet lenkams priskirtos Vokietijos žemės, senai prijungtos prie Lenkijos bažnytinės provincijos.

* * *

Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisija, pirmininkaujama Stasio Baro, studijuoja gautus prašymus ir ruošiasi numatomo pelno paskirstymui.

Tarybos pirm. Povilas Kilius dalyvavo premijų įteikimo šventėje, Clevelande, ir pasveikino laureatus.

Valdybos pirm. dr. Antanas Razma nepailstančiai rūpinasi Lietuvių Fondo augimu ir tikisi trumpiausiu laiku sutelkti 5 milijonus dol. kapitalą. Toks kapitalas reikalingas, kad galima būtų jo pajamomis patenkinti bent didžiąją dalį prašymų. Krintant indėlių palūkanoms, reikia didinti kapitalą, kad bent iki šiol gautos pajamos nesumažėtų. Sutelkus 5 mil. dol. kapitalą, numatoma išleisti Lietuvių Fondo naują leidinį, įtraukiant visus aukotojus ir paaukotas sumas. Šiam tikslui ruošama anketa ir bus surinktos narių nuomonės.

Nežiūrint praėjusiais metais surinktų rekordinių aukų, įnašai į L. Fondą plaukia ir kapitalas auga. Per penkis šių metų mėne-

sius (iki VI. 1 d.) Lietuvių Fondan įstojo 62 nauji nariai, o pagr. kapitalas paugo 60,000 dol. ir pasiekė 3,162,000 dol.

Sektiną pavyzdį parodė Ieva Bylienė, padidinusi turėtą įnašą 10,000 dol. ir įamžinusį vyrą - Juozą. Taip pat, klevelandietė Akvilė Gražulienė įsteigė savo vyro Broniaus Gražulio vardo 25,000 dol. fondą, kurio palūkanos bus naudojamos remti lietuvių studijuojančių jaunimą beprocentinėmis paskolomis. Marija Janonienė, savanorio Fulgento ir Marijos Janonių fondą, padidino 3000 dol. ir jau turi 21,000 dol.

Prašome ir kitus-as įamžinti savo artimuosius Lietuvių Fonde, kad ir jiems mirus, būtų remiamas lietuvių išlaikymas.

Kaž kas, kaž kur yra nevisai tvarkoje, nes lietuvių išlaikymas darosi kas kart sunkesnis, nors dedamos pastangos ir išleidžiame daug pinigų.

Lietuvių Fondo atskaitomybei tvarkyti yra pakviestas diplomuotas ekonomistas (CPA) Juozas Paškus. Iki šiol šį darbą dirbęs Henrikas Laucius, dėl darbo padidėjimo įstaigoje, pasitraukė. Lietuvių Fondo vadovybė nuoširdžiai dėkoja už atliktą darbą.

* * *

Šiuo metu lietuvių pagrindinės organizacijos intensyviai ruošiasi Baisiojo birželio įvykių minėjimams. Birželio 16 d. minėjimą ruošia Chicagos lietuvių taryba Marquette Parko parapijos salėje ir Lietuvių Bendruomenė Jaunimo centre, Chicagoje. Taigi, skau-

džių įvykių minėjimas lietuviams ruošiamas tą pačią dieną dviejų organizacijų. Ar negalima susitarti ir bendrai daryti? Pamatysime, kiek dalyvių suauks atskirai ruošiami minėjimai. Visuomenė yra nusivylusi tokia veikla. Panašiai buvo ir su nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimais. Kai kitoje lietuvių nausėdijose susitariama ir tokie minėjimai ruošiami bendrai, tai Chicaga dar tebesilaiko senojo įstatymo ir atskiros veiklos, nors minėjimuose dalyvių skaičius nuolat mažėja.

* * *

Praėjus tragiškų įvykių minėjimams, kultūrinė veikla sumažės, bet prasidės pramogos — gegužinės. Vieni ruoš gegužines užmiestyje, pažįstamų žmonių sodybose, ateitininkų namuose, Lemonte, o kiti — Chicagos mieste esančiose salėse, nes nebeliko gamtoje tinkamų vietų. Salėse ruošiamos vadinamos gegužinės, savo pobūdžiu neskiria nuo eilinių pramogų.

Birželio pabaigoje prasidės stovyklų laikas ir tęsis visą vasarą iki Darbo dienos. Stovyklaus vaikai, jaunimas ir suaugę. Stovyklos reikalingos ir naudingos ypač jaunimui, nes čia dar tebeauginama lietuvių kalba, prisimenami tautiniai papročiai, pabendraujama savųjų tarpe.

Sėkmės ir nuotaikingų atostogų visiems!

INDUSTRIAL SHEET METAL
AND LAYOUT PERSON
AND BLOW PIPE WORK
CALL 714-630-8760
Universal Industrial Sheet Metal
ANAHEIM, CA. (25-26)

A. A.

MARIJAI

JANAVIČIENEI-ŠENBERGAITEI

mirus, jos motiną APOLONIJĄ ŠENBERGIENE, vyrą JANAVIČIŲ ir visą ŠENBERGŲ šeimą, su liūdesiu prisimename ir giliai užjaučiame.

A. ir B. Šimkai

V. ir D. Burokai

A. A.

MARYTEI JANAVIČIENEI

amžinybėn iškeliavus, reiškiame gilią užuojautą jos mamytei APOLONIJAI ŠENBERGIENEI, vyrui IGNUI, dukroms, sūnums, broliams, seserims ir visiems artimiesiems. Liūdimė kartu.

Izabelė Jonaitienė
Mega Barniškaitė

(6)

Aleksandras Merkelis

Bėgant nuo bolševikinio teroro...

Bėgimui tebuvo tik vienas kelias — Vokietija. Tačiau ten gresė badas ir bombardavimai. Pagaliau, lietuvių tauta, patyrusi nacių žiaurumus, buvo anti-vokiškai nusiteikusi, ir dar didelis klausimas buvo, ar vokiečiai nuo bolševikų bėgančius panorės Vokietijon įsileisti. Kad gali neįsileisti buvo du gana svarūs argumentai: lietuvių tauta su vokiečiais nekolaboravo, ir patiems vokiečiams Vokietijoje trūko maisto; jie maitinosi, plėšdami maisto produktus iš okupuotų kraštų. Pabėgti iš Lietuvos Švedijon, buvo labai maža vilčių ir geriausiu atveju tai galėjo padaryti tik pasikiri žmonės.

Pagaliam, juk visai tautai iš savo krašto pabėgti ir neįmanoma.

Jei likti Lietuvoje, tai kaip elgtis naujos okupacijos vergijoje? Pasiduoti likimui, palinkti po naujosios baudžiavo jungu, kantriai kęsti visus jo žiaurumus ir fatališkai bei beprasmingai žūti, ar, kiek tai imanoma, ginti savo teises, ryžtingai stoti į kovą už savo tautos gyvybę, kaip tai buvo daroma vokiečių okupacijos metu?

Antrosios bolševikinės okupacijos gresmei, lyg Damoklo kardui, pakibus viršum Lietuvos, tie, ar panašūs klausimai negalėjo nekilti kiekvienam lietuviui, susirūpinusiam savo tautos ir savuoju likimu. Ir tuos degančius klausimus kiekvienas daugiau ar mažiau pats individualiai turėjo spręsti. Nei viešojo, vokiečių stropiai cenzūruojamoji, nei nuo okupacinės cenzūros varžtų laisva pagrindinė spauda tų klausimų vienokiam ar kitokiam sprendimui lietuvių tautos viešosios opinijos neformavo.

Ir bolševikinės grėsmės Damoklo kardo saitas greičiau trūko, negu buvo tikėtasi. Vokiečių karinės pajėgos Rytų fronte pakriko, ir raudonoji armija, lyg užtvanka suardžiusios sraunos upės krantus, pradėjo greitai veržtis Lietuvos link.

Rudoji bestija savo vadų sufanatizuota vokiečių naujų ginklų stebuklu dabar, jo nebesulaukus, pasileido paniškai Vaterlando link, ten ieškodama sau išsigelbėjimo. Lietuvių tauta, jau nuo 1943 m. jautusi realią naujosios bolševistinės invazijos grėsmės, jos sutikti nebuvo kaip reikiant pasiruošusi, ir toji grėsmė ją ištiko netikėtai. Tad ir tai gresmei viršum mūsų tautos leidžiantis, daug kur mūsų tautiečių buvo labiau

vadovaujamasi savisaugos instinktu, negu iš anksto padarytais apskaičiavimais ir sprendimais. Raudonajai armijai veržiantis Lietuvon, kas suspėjo ir galėjo Rytų ir šiaurės Lietuvos trakėsi į Suvalkų kraštą ir

grioviai ir kitokios kliūtys. Pasirodė ir vienas iš naujųjų vokiečių ginklų — Panzerfaust. Bet jis bebuvo lyg mirštančiam ligoniui paskutinė širdį stiprinančių vaistų injekcija.

Apkasams kasti Suvalki-

jai ginkluotų rudmarškinių buvo varomi toliau į Vakarų, kur vėl buvo tęsiamas beprasmiškas Sizifo darbas. Wehrmachtas viešai šaipėsi iš to beprasmingo rudmarškinių sumanyto darbo, ir retai kur tais apkasais tesinaudojo.

Daug lietuvių prie apkasų kasimo buvo iškankinti po kelius mėnesius. Žvarbiu rudens metu tai buvo tikra žmonių kankynė, ko-

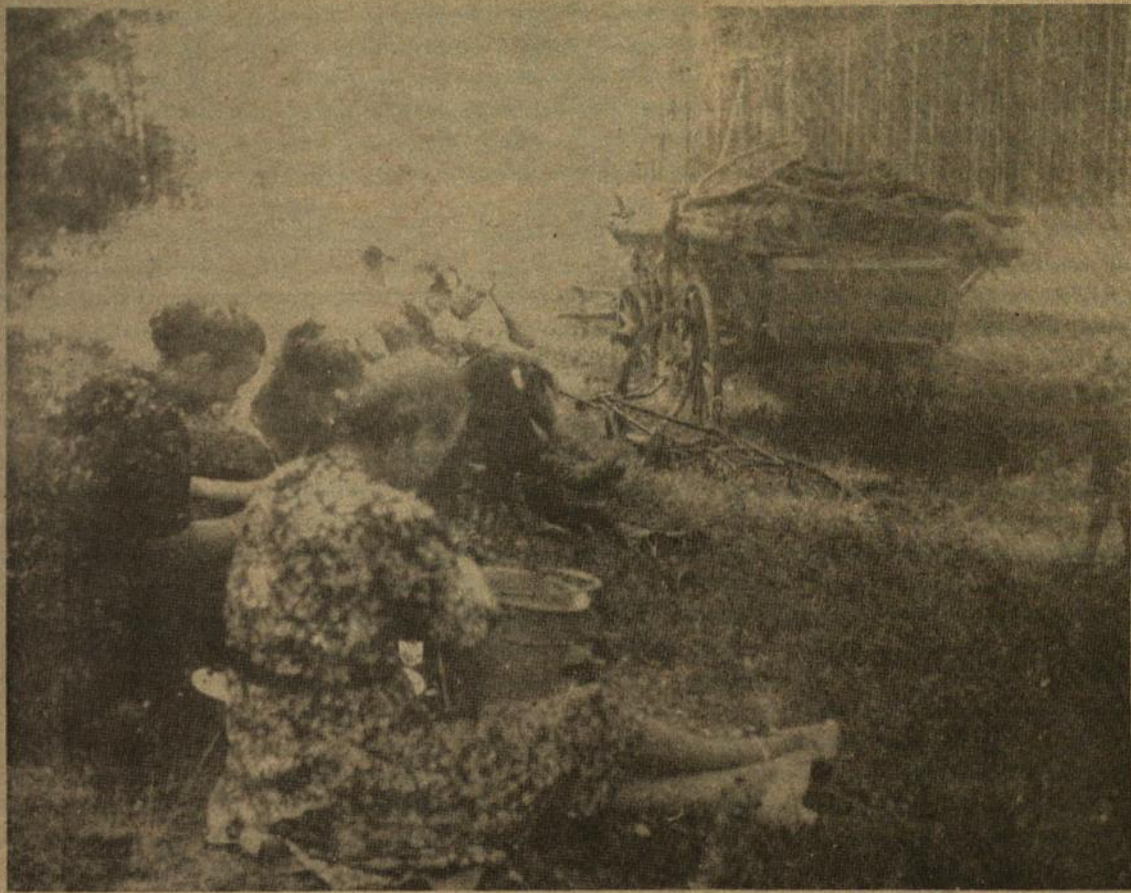
šėimos narys, veikiamas baimės, pabėgo, o kitas, neįstengdamas atsiskirti su savo gimtine, paliko, nors palikdamas ir gerai žinojo, jog bolševikų gali būti išvežtas į Sibirą. Suvalkijoje vienas ūkininkas su visais savo vaikais ir samdiniais pabėgo, o žmona griežtai atsisakė kur nors vykti iš savo ūkio. Tačiau per kautynes sudeginus jos sodybą, ji vis dėl to su kaimynais išvyko, ir vėliau Vokietijoje susirado savo vyrą ir vaikus.

Be abejo, buvo ir daugiau motyvų, kurie skatino pasilikti ar vykti į Vokietiją. Daug ką nuo bėgimo atbaidė rudmarškinių žiaurumai ir bado šmėkla. Iš antros pusės, daug ką paskatino į Vokietiją bėgti noras kuo greičiau patekti į amerikiečių ir anglų globą. Bolševikų tankams pasiekus Lietuvą, buvo aišku, kad Trečiojo Reicho dienos suskaičytos: Vokietija greit kapituliuos, ir ją amerikiečių ir anglų karinės pajėgos okupuos. Tad šių džiuginančių įvykių išvakarėse atrodė netaip gąsdiną nacių žiaurumai ir nebe taip baisus galimas badas. Visos lietuvių šviesiosios viltys buvo sudėtos į greitą anglosaksų pergalę.

Nors vokiečių okupacinė valdžia mirties bausme grąsydama draudė klausyti svetimų valstybių radijo stočių, tačiau lietuvių šviesuomenė nuolat klausė Londono ir Baromuenster radijo stotis, iš kurių patirdavo objektyvių duomenų apie karo eigą, apie vokiečių kariuomenės nesėkmės frontuose, apie anglų saksų pokario planus, apie Atlanto Chartą, garantuojančią pavergtosios tautos laisvę ir savo nepriklausomų valstybių atstatymą. Iš per Londono radiją girdimų žinių buvo daromos daug optimistiškesnės išvados, negu kad, visus politinius užkulius žinant, būtų galima jas daryti.

Ne vokiečių propaganda, bet iš anglų saksų pasaulio per Londono radiją nugirstos ar kuriais kitais aplinkiniais keliais pasiekiamos žinios formavo lietuvių šviesuomenės, o per ją ir visos tautos viešąją opinioniją dėl savo tautos ateities. Ji buvo įsivaizduojama tik laisva ir šiuo kart ta laisvė tegalėjo būti atgaunama anklų saksų dėka. Pirmosios bolševikinės okupacijos skaudžios žaizdos kiekvieną logiškai galvojančią vertė daryti išvadas, kad antroji bolševikinė okupacija bus dar baisesnė, ir tautai pražūtingesnė. Tautai pasiryžusiai laisvam gyvenimui reikėjo tausoti savo pajėgas, o užgriuvančio naujo pavojaus atveju ir savo gyvybę išsaugoti.

(Nukelta į 10 psl.)

Pakelėje į tremtį...

žemaičius. 1944 m. liepos pirmosiomis dienomis pabėgėliai užplūdo Suvalkiją ir žemaičius.

Kaip ir buvo galima tikėtis, norinčių į Vokietiją iškeliauti gestapas per sieną neleido. Galėjo prasprukti tik vienas kitas atsitiktinai arba tie, kurie keliavo per "žaliąją sieną". Bolševikų-vokiečių frontui vidurinėj Lietuvoj kiek stabilizavusis, atbėgusieji į Suvalkiją ir žemaičius ne nebesukubėjo į Vokietiją. Ne vienas gaivinosi ir šviesia viltimi, o gal nebereiks palikti savo mielosios tėvynės.

Vokiečiai per sieną pabėgėlių neleido dėl keletos priežasčių: kad pabėgėliai netrukdytų vokiečių kariuomenei trauktis bei Rytprūsių gyventojų evakuoti, kad jie Vokietijoje nekeltų panikos ir kad juos būtų galima panaudoti kaip darbo jėgą rudmarškinių sumanytojam Vokietijos Rytų pylimui daryti.

Raudonajai armijai prie Vitebsko pralaužus frontą, vokiečių kariuomenė panikos apimta bėgo vakarų link. Frontas bebuvu imanoma stabilizuoti tik už kelių šimtų kilometrų. Vokiečių karo vadovybės raudonoji armija tikėtasi sulaukyti prie rytinių Vokietijos sienų ir tam tikslui partijos iniciatyva ir partijos žmonėms vadovaujant buvo paskubomis hruošiamas vadinamasis Rytų pylimas, kurį turėjo sudaryti kelios eilės apkasų, prieštankiniai

joje ir žemaičiuose buvo prievarta imami vyrai ir moterys. Vietiniai ir pabėgėliai. Vietiniams gyventojams lengviau buvo galima nuo tos baudžiavos išsislapyti; o pabėgėlių daugumas prie apkasų buvo paimta su arkliais ir vežimais. Be to, apkasams kasti iš Rytprūsių buvo atvaryti hitlerjugendai ir seniai, būsimasis Volksturmas.

Tad pabėgėlius, dar savo tėvynėje tebesant, ištiko skaudus likimas. Jie buvo atskirti nuo savo šeimų, iš kai kurių buvo net išplėstas ir jų nedidelis su savim pasiimtas turtelis, ir jie buvo prievarta pasiųsti prie sunkaus ir pavojingo apkasų kasimo, kuriam vadovavo fanatiški rudmarškiniai. Per dieną čia saulės kepini, čia lietaus mirkomis, nuolat lėktuvų, o kai kur ir patrankų apšaudomi dešimtys tūkstančių lietuvių, atskirtų nuo savo šeimų kasė apkasus. Maistas menkas, ir tas pats ne visada pristatomas, o nakvynė — daržinėse, kurios nuo darbovietės buvo už 5-10 km. Bandančius iš tos baudžiavos bėgti pagautus tuoj pat sušaudydavo. Apkasų kasėjai rudmarškinių su lazdomis buvo mušami ir visaip plūsdami. Silpnės žmonėms nustatyta iškasti norma (ji ne visur buvo vienoda) buvo neįmanoma. Jiems turėjo talkininkauti sveikesnieji ir stipresnieji. Frontui artėjant prie apkasų, jų kasė-

kią tik begalėjo išgalvoti rudosios bestijos. Po kelių mėnesių darbo prie apkasų žmonių rūbai ir apavas suplyšo. Dienos metu lietaus čaižomi, šalto žvarbaus vėjo gairinami, nuskurę paliege žmonės maknojo iki juosmens po purvą ir vandenį. Vakaraais jie buvo varomi į daržines nakvynes, kur šalčio krečiami gulėjo šiaudus pasikloję ir tik šiaudais apsikloję. Šilto viralo taip pat nevisuomet būdavo. Tokiu būdu nemažai žmonių iš šalčio, nuovargio ir bado mirė.

Frontui priartėjus, kai kur Suvalkijoje vokiečių žandarai prievarta žmones varė į Vokietiją. Kai kur pasienyje žmonės išbėgo tik dėl to, kad karo viesulas jų namus sunaikino.

Raudonajam tvanui artėjant, lietuvių tauta išgyveno didžiulę dramą. Lietuvis, ypač lietuvis kaimietis, sieloje grūmėsi du jausmai: paniška bolševizmo baimė, skatinanti nuo jo bėgti, kur akys mato, kur kojos neša, ir didelė savo tėvynės, savosios sodybos meilė, verčianti joje pasilikti, nors tektų ir pragariškas kančias išgyventi.

Staigių įvykių užkluptiems veikti reikėjo greit ir, veikiant daugiau, buvo vaduojamasi jausmais, negu realiais apskaičiavimais. Pagal tai, kuris iš tų jausmų buvo stipresnis, taip ir buvo elgiamasi. Kad taip iš tikrųjų buvo, rodo mums ne mažai faktų, kur vienas

Bėgant nuo bolševikinio teroro...

(Atkelta iš 9 psl.)

Slogiosios vergijos iškankinti, laisvės išsiilgę lietuviai skubėjo ten, kur toji laisvė pavergtosioms tautoms greičiau galėjo sušviesti. Skubėjo ne į Vokietiją, bet į Vakarus. Jau nuo amžių Vakarai lietuviams sutapo su kultūros, pažangos, laisvės, šviesos ir demokratijos sąvokomis, o Rytai — su vergijos, despotizmo, žmogaus asmenybės nuvertinimo ir tamsos. Į Rytus, į Sibirą laisvės kovotojai lietuviai grandiniais surakinti ar gyvulinuose vagonuose užkalti buvo siunčiami mirti. Į Vakarus jie savo noru laisvi keliavo šviesios ir pažangos ieškodami ir jos ten suradę, iš jos stiprybės pasisėmė naujosios kultūros naujų idėjų švituriais nešini grįždavo į savo tėvynę.

Tik šiuo kartu ir Vakarai nebebuvo taip vilioja, kaip anksčiau. Ir Vakarų Europa, rudosios bestijos kankinama, gyveno, tartum savo buvusios kultūros sūte-

mose. Tačiau buvo viena daugiau negu aišku, kad Vakaruose greičiau užtekės laisvės ir žmoniškumo saulė, negu Rytuose, kad Vakarų kultūros slogutis — nacionalsocializmas gyvena paskutines dienas, kad jis anglosaksų ginklais greit bus sutriuškintas, ir Vakarai galės laisvai atsikvėpti.

Tokios tad perspektyvos ir nukreipė daugelio lietuvių žingsnius Vakarų link.

Pasukę į Vakarus, į Vokietiją lietuviai neturėjo iliuzijų, kad jų ten laukia žmoniškas ar bent kiek pakentamas gyvenimas. Priešingai, jie buvo giliai įsitikinę, kad jiems ten teks išgyventi nacių žiaurumus, kad jie ten bus benamiai ir beteisiai vergai, gal būt pasmerkti net ir sunkiai bado mirčiai. Ir vis dėlto jie pasuko Vakarų link, Vokietijon, kur už jūros vargų ir kalnų kančių aiškiai buvo įžiūrimos išsivadavimo prošvaistės. Tos greito išsivadavimo prošvaistės ir teikė stiprybės pakelti sun-

kius vargus, išgyventi visas kančias.

O tų vargų ir kančių peržengus savo tėvynės sieną tikrai buvo daug. Lietuviai peržengti Vokietijos sieną tegalėjo tik tuomet, kai frontas visai prie jos priartėjo. Rytinis Rytprūsių pakraštis jau buvo evakuotas, jos gyventojus toliau perkeldami į Vakarus. Gyventojų nebebuvo, tik pamirkėse baubė tūkstančiai raguočių, keldami klaidą nuotaiką. Daugumas jų buvo išplėsti iš Lietuvos ūkininkų.

Suvalkijoje, traukdamosi vokiečių kariuomenė, varė ir gyventojų galvijus. Pervarius per sieną, jie buvo palikti Dievo valiai, nes, neturint transporto priemonių, bėgant nespėta jų išsigabenti. Pertvinkusios karvės gailiai maurojo. Iševakuotas rytinis Rytprūsių pakraštis per jį keliaujančiam darė neįtikėtiną įspūdį: atrodė, lyg jo gyventojai būtų maro išguldyti. Tik kur ne kur vieniemiuose buvo matyti palaidas gyvulis, koks neminis paukštis ar pamirštas šunelis. Toliau nuo sienos kai kur sodybose buvo matyti ir viena kita vieniša nežinoma likimu susirūpinusi žmogysta. Šurpią nuotaiką kėlė ir paplentėse iškastos gilios duobės užsimaskuoti panzerfausto kovotojams prieš tankus. Kartais plentu nutarškėdavo į Rytus virtinė tankų, aplipusių susigužusių išvargusių jaunų kovotojų.

(Bus daugiau)

HARTFORD

PAGARBA MIESTO MERUI

Š. m. gegužės 21 d. Hartforde viešėjo iš Sovietų Sąjungos atvykusi "taikos ir draugystės" žmonių grupė iš dešimties asmenų. Prie miesto rotušės juos sutiko pats meras Milner (juodukas) ir kiekvienam įteikė savo proklamaciją minint 1917 m. Rusijos revoliuciją.

Prisimenant anų laikų vasarą Erie ežero paplūdimyje. Nuotraukoje grupė clevelandiečių vaikų, kurių daugelis šiandien jau yra sukūrę šeimas... Ar atpažinote?

Proklamacija baigėsi žodžiais — kad Rusijos revoliucija buvo pradžia pasaulio žmonių tragedijos, kuri grąsina laisvam pasauliui ir pareiškė savo užuojautą nukentėjusiems nuo sovietų teroro.

Žinoma, "taikos apaštalai" labai išsižeidė ir reikalavo paaiškinti ką tai reiškia. Meras Milner atsakė, kad jis pasakė ką galvoja ir palikęs "draugus" nuėjo.

Po šio įvyko, lietuvių bendruomenės vardu Alfonsas Dzikas pasiuntė merui padėkos laišką. Tą padarė ir keletas lietuvių, pasiųsdami merui padėkos laiškus.

Bet atsirado ir tokių (ne lietuvių), kuriems mero elgesys atrodė baisus. Net televizijos stoties pareigūnas Tom Gariepy per savo editorial merą Milner išbarė. Jis kritikavo merą už netaktą ir stebėjosi, kad rinktas pareigūnas nežino tiek, kiek įžeisti svečius.

Po šio editorial, lietuvių bendruomenės pirmininkas Alfonsas Dzikas pasistengė televizijos stoty gauti keletą minučių laiko atsakyti į Tom Gariepy užmetimus.

A. Dzikas aiškiai įrodė, kad Tom Gariepy klysta teisindamas komunistų padarytą ir daromą genocidą pavergtom tautom ir pagyrė merą Milner už jo drąsą pasakyti teisybę.

Žinoms, kad sovietai nuo-

lat apkaltina JAV vyriausybę už skriaudimą ir persekiojimą negrų. Dabar patys "tavoriščiai" pamatė ir girdėjo, kaip "skriaudžiamas negras" yra didelio miesto meras ir nebijo atvirai pasakyti teisybę, ką jis galvoja apie komunizmą.

Visi Hartfordo lietuviai patenkinti miesto mero Milner laikysena ir reiškia jam pagarbą už tai.

I. Simonaitis

SURFACE GRINDER OPERATORS

Minimum 2 years experience required. Work on jet engine components. Will be required to read and use the following measuring instruments, micrometer, depth micrometer, Vernier calipers, digital read out and comparator. Only experienced need apply. AIRFOIL DIV OF VAC-HYD CORP 1177 N Great Southwest Pkwy Grand Prairie, Tx 75050 EOE

PLASTICS MOLDING

Foreman with maintenance experience in operation of blowmold equipment involving hydraulic, electric, and mechanical applications. Permanent opportunity in a growing organization with good potential for promotion. Write qualifications and earnings requirement to Personnel Dept.

PUREX CORPORATION

P. O. BOX 975 TOLEDO, OHIO 43696 Equal Opportunity Employer M/F/H (25-26)

FABRICATOR

Sheet metal shop Foreman w/more than 5 yrs experience in stainless steel fabrication, welding and polishing. Should also be proficient in operating all machine tools and in the design and production of prototypes and models. Must be willing to do a limited amount of field work. Creativity and initiative will be appreciated 314-567-7572 for appt. (26-26)

1985 KELIONĖS Į LIETUVĄ

KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

- No. 813 A (18 dienų): rugpjūčio 13 - 30 — \$1,999
10 dienų Lietuvoje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinky.
FINNAIR iš JFK.
No. 102 (15 dienų): spalio 2 - 16 — \$1,479
10 dienų Lietuvoje su dviem dienom Kaune, 2 Helsinky.
FINNAIR iš JFK.
No. 117 (15 dienų): lapkričio 7 - 21 — \$1,339
10 dienų Lietuvoje, 2 Helsinky. FINNAIR iš JFK
No. 126 (15 dienų): gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,459
10 dienų Lietuvoje, 2 Helsinky, FINNAIR iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA

- No. 618A: birželio 18 - liepos 4 — \$1,949
No. 917A: rugsėjo 17 - spalio 3 — \$1,839
11 dienų Vilniuje, 3 Varšuvoje, 1 Mainze.
LUFTHANSA iš JFK ir Bostono

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

- No. 922: rugsėjo 22 - spalio 5 — \$1,869
No. 106: spalio 6 - 19 — \$1,869
5 dienos Vilniuje, 2 Maskvoje, 5 Romoje su 1 diena Florencijoje.
ALITALIA iš JFK ir Bostono

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA

- No. 813 B: rugpjūčio 13 - 25 — \$1,729
No. 903: rugsėjo 3 - 15 — \$1,729
No. 930: rugsėjo 30 - spalio 12 — \$1,389
6 dienos Vilniuje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinky.
FINNAIR iš JFK

12 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA

- No. 806C: rugpjūčio 6 - 17 — \$1,669
No. 917B: rugsėjo 17 - 29 — \$1,439
6 dienos Vilniuje, 3 Varšuvoje, 1 Mainze, LUFTHANSA iš JFK ir Bostono

10 DIENŲ — LIETUVA, SUOMIJA

- No. 916: rugsėjo 16 - 25 — \$1,339
6 dienos Vilniuje, 2 Helsinky, FINNAIR iš JFK

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminų iškviatimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas
dovanas giminėm Lietuvoje
tarpininkaujant palikimų sutvarkyme

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobiliams
pastatyti.

A.A. Aleksandras Milvydas

**Dar vieną čiurlionietį
palydėjus...**

Leonas Baltrūnas

Išimčių nėra - anksčiau ar vėliau, kiekvienas turės išeiti ten, iš kur jau niekas nebegrįžta.

1985 metų gegužės 9 dienos ryte Melbourne baigė savo gyvenimo kelią Aleksandras MILVYDAS, palikęs liūdesyje žmoną Liuciją, dukrą Rasą, sūnų Algimantą, anūkus, giminės ir daug gerų draugų.

Pilna Tobin Brothers koplyčia, kurioje kun. Vaseris jausmingai pravedė rožančiaus skaitymą, įrodė, kad Aleksandras buvo ne tik plačiai žinomas Melbourne lietuvių bendruomenėje, bet turėjo daug artimų draugų ir prietelių, kurie su ašarom akyse atėjo pasakyti Aleksandrui paskutinį su Dievu. Gražiai uniformuoti Melbourne Dainos sambūrio nariai, puslankiu išsiriakavę užpakalyje karsto, nuširdžiai apgailestavo praradę virš 20 metų sambūryje dainavusį draugą.

Sv. Jono bažnyčioje, kur Aleksandras visuomet rasdavo sau ir savo šeimai dvasinio atsinaujinimo, kun. Vaseris atnašavo iškilmingas mišias, kurių metu prašė Aukščiausio-

jo palaimos Aleksandrui, o gražiai skambančios, liūdnos giesmės giliai palietė skaitlingai susirinkusiųjų jausmus.

Taip iškeliavo mielas Aleksandras į paskutinę savo poilsio vietą - Fawcner kapines, kur skaitlinga tautiečių minia kartu su kun. Vaseriu pagiedojo 'Marija, Marija' ir taip, Lietuvos himno garsams aidint, dar vienas garbingas tautietis buvo palaidotas tarp kitų mirusiųjų lietuvių.

Aleksandras Milvydas buvo vienas iš tų žemaičių, kuris giliai širdyje mylėjo savo tėvų žemę ir mokėjo viską branginti, kas buvo gera ir gražu. Per visą amžių jis didžiavosi būdamas lietuviu ir nepaprastai mėgo liaudies dainas ir tautinius šokius. Dar būdamas Telsių gimnazijoje dainavo mokyklos chore, šoko tautinius šokius ir aktyviai dalyvavo įvairiuose sportiniuose žaidimuose. Baigęs gimnaziją įstojo į Lietuvos Karo mokyklą ir sėkmingai baigė VIII-ją aspirantų laidą, užsitarnaudamas jaunesnio leitenanto laipsnį. Siekdamas aukštesnio mokslo, Aleksandras stojo į Vytauto Didžio-

jo Universitetą Kaune ir įsijungė į muziko Kavecko vadovaujamą studentų chorą, bei Baronaitės vedamą tautinių šokių grupę. Čia buvo Aleksandro žydėjimo laikotarpis, nes studijos, choro ir tautinių šokių repetitijos užėmė visą jo laisvąjį laiką, o per pabaltiečių sporto varžybas jis garbingai gynė Lietuvos studentų garbę. 1937 metais, laike pasaulio dainų šventės Paryžiuje, Aleksandras, su studentų choru, nustebino tūkstantinę klausytojų minią, su nepaprastai gražiai išpildyta dainele 'Apynėlis bijo vėjo'. 1938 metais Londone, Baronaitės

tautinių šokių grupė laimėjo pirmąsias vietas tarptautiniame šokių festivalyje, kur Aleksandras dalyvavo visuose šokiuose. Toliau sekė Ryga, Talinas, Helsinkis, Praga ir visa eilė kitų Europos miestų, kur Aleksandras šoko ir dainavo, atskleisdamas pasauliui gražiasias Lietuvos kultūrinės vertybes.

Baigęs universiteto Ekonomijos fakultetą, jis pradėjo dirbti Finansų ministerijoje kaip bankų revizorius, o laisvais vakarais - vėl šoka ir dainuoja, bet jau 'Čiurlionio' sąsate. Deja, neilgam teko jam taip džiaugtis gyvenimu, nes kilęs karas atplėšė jį nuo gimtojo krašto.

Netrukus Aleksandras jau Vienoje ir, karo audroms siaučiant, jis vėl čia su 'Čiurlionio' ansambliu, nors frontui artėjant čiurlioniečiai apšaudė Vieną ir tik po kurio laiko Mikulskiui vėl pasiseka surinkti išsibarsčiusius čiurlioniečius į vieną vietą. Vėl Aleksandras šoka ir dainuoja ir, rodos, nebuvo Vokietijoje lagerio, kur lietuviai nebūtų girdėję ir matę 'Čiurlionio' ansamblio koncertuojant. Buvo šokama ir dainuojama ir saviesiems tautiečiams, ir vokiečiams, anglams, prancūzams ir amerikiečiams. Taip koncertuojant, Aleksandras išsiklausė į gražiai dainuojančią ir šokančią ansamblietę Liuciją Vilčinskaitę ir nereikėjo šauktis Amūro pagalbos - susikūrė graži lietuviš-

ka pora, kuri ir toliau tęsė gražų lietuviškos dainos ir šokio puoselėjimą.

Emigracija. Nemažas čiurlioniečių skaičius nutarė emigruoti į Australiją. Jų tarpe matome ir Aleksandrą ir Liuciją Milvydus. Laimingai pasisekė beveik visus čiurlioniečius įkurdinti Melbourne, kur neužilgo abudu Milvydai vėl šoka ir dainuoja. Darnioje Milvydų šeimoje gimsta sūnus Algimantas ir vėliau dukra Rasa, kuriuos tėveliai sugebėjo išauginti gerais lietuviais ir išleisti į mokslus. Po kurio laiko abu sukūrė lietuviškas šeimas ir jų vaikai taip pat yra auginami prisilaikant tautinių papročių. Algis ir Rasa abu geri sportininkai, skautai ir dalyvauja visuose lietuvių jaunimo parengimuose. Laimingi tėveliai geresnio atpildo, rodos ir negalėjo tikėtis.

Ne mūsų valioje gyvenimo ateitis. Nebuvo Aleksandrui lemta toliau džiaugtis atskaitais laimėjimais. Nenumatytoje auto katastrofoje Aleksandrui padaryta nemaža žala - sukrėsta galva ir jis kuo toliau tuo daugiau pradėjo negaluoti. 1985 m. gegužės 9 d. rytą Aleksandras užbaigė savo gražaus ir turiningo gyvenimo žemiškąją odiseją.

Ilsėkis ramybėje mielas Aleksandrai!

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

"Australams" 1949 m. kovo 6 d. apleidžiant Reutlingeną... Dešinėje vagono lange čiurlionietis a. a. Aleksandras Milvydas, miręs Melbourne.

Superior Savings ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
 - rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
 - namų remontams,
 - kvalifikuotų studentų mokslui
- Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio
Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Mums reikia namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač East 185 gt. — Neff Road.
Norintieji pirkti ar parduoti prašome kreiptis į mano įstaigą.

Lietuvos pagrindžio spaudoje

PAGONYBĖS NOSTALGIJA

Gyvename dvasinio bado laikus. Žmonių sielos ištuštėję ir išsekę. Tuščia ir įkyrėjusi tarybinė propaganda bando šį dvasinį vakumą pripildyti savo lėkštų ir nuvalkiotų idėjų, jokią tikrovę neatspindinčių frazių. Bet visa tai jau neturi didesnio poveikio, visa atšoka nuo žmonių lyg žirniai nuo sienos. Oficialia propaganda niekas netiki, nebent tik visiškai naivūs ar idiotas.

Užtat visur pastebimas noras šią dvasinę tuštumą užpildyti kuo kitu, pradedant įvairių pramogų teikiama išsiblaškymu ir baigiant giliu religiniu gyvenimu.

Ypač aktyviai dvasinio peno ieško jauni žmonės, jau nuo pat mokyklos suolo netikį visu tuo, kas jiems per prievartą brukta brukama į jaunas galvas. Atlikę ar atkalbėję kas iš jų būtinai reikalaujama, jie puola ieškoti to, kas juos iš tikrųjų domina, patraukia, žavi, kas teikia dvasinio pasitenkinimo, pripildo jų vidų, padeda gyventi, atsako į rūpimus klausimus. Ne visi pasirenka tas pačias idėjas, ne vienodus atsakymus susiranda, ne į vienos reikšmės ir gilumo sąjūdžius įsitraukia. Bet visi ko nors ieško ir siekia. Dalis jaunimo pasitenkina savarankišku pramogavimu, muzika, kelionėmis, išvykomis, domisi technika. Kiti metasi į savarankišką saviaveiklą, įvairius, pačių sukurtus būrelius, etnografinius tyrinėjimus, ekskursijas, liaudies dainų mokymąsi ir t.t. Dar kiti susitelkia prie rimtų pasaulėžiūrinių klausimų, — studijuoja Lietuvos istoriją, gilina religines žinias, domisi įvairiomis moralės ir etikos problemomis. Tai natūralus jaunų žmonių siekimas žinoti, veikti, kurti. Jo nesulaikys nei svetimųjų primesta, normalų gyvenimą varžanti, tvarka, nei sąmonę žalojanti melaginga propaganda, nei pastangos viską reglamentuoti iš viršaus. Gyvenimo srautas per daug gyvastingas, kad jį būtų galima sukaustyti siauros ideologijos varžtais. Dar daugiau, šiame gaivališkame jaunimo veiklume (kartais net negatyviame) aiškiai pastebimas visiškai nusigręžimas nuo oficialios ideologijos.

Nusigręžę nuo primetamos ideologijos ir jos keliamų reikalavimų, ėmę veikti savarankiškai, jaunimas susiduria su sunkumais. Neturėdamas didesnės gyvenimo patirties ir nevadovaujamas atitinkamų dvasinių vadovų, jau-

nas žmogus dažnai atsiduria pavojuje pasimesti, suklysti ar laužtis pro atviras duris, atradinėti atrastas Amerikas ir pan. Tokių reiškinių kaip tik galime pastebėti ir mūsų jaunimo sąjūdžiuose.

Idėjinių aukštumų siekiančio jaunimo tarpe šandien ryškėja dvi pagrindinės srovės, kurias sąlyginiai galėtume pavadinti religine ir tautine.

Pirmieji tvirtai stovi ant religinių pagrindų, yra giliai tikintys ir praktikuoją katalikai, suinteresuoti Lietuvos Bažnyčios padėtimi ir likimu, gyvenime besistengia vadovautis krikščioniškos moralės normomis ir reikalavimais. Jiems brangu ir šventa visa, kas yra lietuviška ir krikščioniška. Tautiškumo jie nepastato šalia krikščioniškumo, bet ir viena ir kita sujungia į darnę (sic) ideologinę visumą, padedančią jiems pozityviti spręsti visus, tiek tautinius, tiek religinius klausimus. Bažnyčios ir tautos reikalai jiems neprieštarauja, bet priešingai, vieni kitus remia ir palaiko. Gindami Bažnyčios reikalus, jie jaučiasi gina ir tautą; rūpindamiesi tautos reikalais, žino patarnaujant ir Bažnyčiai. Iš tikimybe Bažnyčiai ir Tėvynės meilė, tvirtas tikėjimas ir tautinių vertybių branginimas — pagrindiniai jų gyvenimo principai.

Kiek kitaip yra su grynai tautiniai nusiteikusių jaunimo dalimi. Jų tarpe yra srovių, kurios pripažįsta tik tautines vertybes, ignoruodamos religines, ar net priešiška nusiteikdamos prieš Bažnyčią.

Dvasinių vertybių ieškodami senojoje baltų kultūroje, jie atsigręžia ne tik į folklorą ir papročius, bet aktyviai ima domėtis senąja lietuvių religija, pagonybėje randa daug moralinių vertybių, ją idealizuoja, net bando atgaivinti kai kurias apeigas. Taip romantika ir net naiviai idealizuojant senąją baltų religiją, Bažnyčia iškyla kaip jos oponentas, priešas, paneigęs ir sunaikinęs tokį "gerą" ir "naudingą" dalyką. Neskirdami pačios krikščionybės nuo tų būdų, kuriais ji pasiekė Lietuvą, pagonybės gerbėjai Bažnyčią ima kaltinti tuo, kuo kalti paskiri asmenys, nesupratę ar prasilenkę su pagrindiniais Evangelijos reikalavimais. Senojoje lietuvių religijoje įžiūrėdami nemažą etinių vertybių bei tautos dvasią atspindinčių dalykų, jie norėtų juos grąžinti į gyvenimą, pakeisdami Bažnyčios pateikiamas

vertybes bei normas. Praktikuoti religiją jiems nebūtina, užtat labai žavų ir garbingą kiek galima daugiau atgaivinti senuosius papročius ir net apeigas. Tai savotiška pagonybės nostalgija, noras grąžinti negrąžintą, idealizavimas to, kas iš tolo, pro laiko ūkanas atrodo labai gražu ir paslaptinga.

Kaltinti Katalikų Bažnyčią istorijos eigoje lietuvių tautai padarytomis skriaudomis, yra tiek istorijos, tiek pačios Bažnyčios mokslo nepakankamas pažinimas, neturėjimas istorinės perspektyvos nesuvokimas praėjusių laikų dvasios. Kelias, kuriuo Kristaus meilės mokslas pasiekė Lietuvą, tikrai buvo nužymėtas mūsų pralietu krauju, gaisravietėmis ir politiniais išskaičiavimais. Bet tai buvo ne Evangelijos, o laiko dvasios pagimdyti dalykai, tai buvo žmogiškos silpnybės ir egoizmo padariniai, prasilenkimas su to pačio Kristaus mokslo pagrindiniais reikalavimais. Kaltinti Bažnyčią už jos vaikų ar net vadovų silpnynes ir neištikimybę, tai tas pat, kaip Kristų kaltinti už Judo išdavystę arba Petro išsigynimą. Ne krikščionybė kalta, kad ją priėmusi tauta nesugebėjo pasirosti sau dvasinių vadų, bet savos Bažnyčios reikalus pavedė svetimiesiems. (Tai daugiausia vakarų ir valdančiojo luomo apsileidimas ir kaltė). Garstyčios grūdai, kritę į lietuvišką dirvą, ne iš karto išaugo į galingą medį; raugas įmaišytas lietuvių sielose, ne iš karto perėmė visą jo gyvenimą, performuodamas jį pagal Kristaus tiesas ir dvasią. Jei senoji lietuvių religija turėjo kilnių moralinių vertybių, tai nereiškia, kad jos buvo sunaikintos. Visa, kas yra gražu ir gera žmogaus prigimtyje, per Bažnyčią ateinanti Dievo malonė nenaiškina, bet patobulina ir pakelia į aukštesnį lygį. Visa tai, kas buvo tauru ir kilnu išliko ir buvo dar labiau sukilninta. Pavyzdžiui, kad ir amžinas lietuvių pamaldumas, ištikimybė savo įsitikinimams, dorinių vertybių branginimas, šeimos tvirtumas, žmogaus kaip žmogaus vertinimas, pagarba visokiai gyvybei, galėjo būti puoselėjamos ir senojoje religijoje, bet tikrą pagrindą ir tikrą įvertinimą bei pritaikymą rado krikščionybėje.

Ir ši krikščionybė ne kiek nekaltina, kad Lietuvą ji pasiekė pavėluotai ir tokio- mės nepalankiomis aplinkybėmis, kad šventus ir die-

Cleveland Public radio WCPN korespondentė Z. Vyšniauskaitė birželio trėminių sukakties proga turėjo pasikalbėjimą su latvių atstovu M. Manteniekis. V. Bacevičiaus nuotr.

viškus dalykus į savo rankas paėmė savanaudžiai politikai ir panaudojo profaniniams reikalams, kad sakraliniai dalykai virto profaninių tikslų priemone. Tai skaudūs ir tragiški istorijos momentai, bet šį tragizmą pratęsti ir pagilinti nėra reikalo. Nusigręžti nuo Kristaus atneštos Geriosios Naujienos vien tik dėl to, kad ją kadaise kažkas stengėsi panaudoti savo žemiškiejiems reikalams, reiškia pratęsimą tų apaštalių nevykusio elgesio, Kristaus mokslo nesupratimo ir jo profanavimo.

Naivios ir nerealių pastangos atgaivinti senąją lietuvių pasaulėžiūrą ir kai kuriuos kulto elementus. Tai daugiau romantinis žaidimas. Bet šis žaidimas virsta nemaloniu ir net pavojingu dalyku, kai pradeda skaldyti jaunimo gretas. "Bėkime nuo bažnytinių. Nedalyvaukime jų renginiuose!" — tai jau nesveikos ir pavojingos mintys. Tai vanduo ant okupanto malūno. Tai malonus reiš-

kinys tiems, kurie griaua religiją ir tautą. Jiems šito ir tereikia. Vergas būtų, jei ši tendencija stiprėtų. Tuomet ateistai galėtų trinti iš pasitenkinimo rankas ir kurstyti: "Tik nenusileiskite, tik nepasiduokite!"

Bet tikėjimės, kad mūsų jaunimas, visas doras jaunimas, stovintis tiek ant religinio, tiek ant tautinio pagrindo, šioms silpnybėms nepasiduos, šias pagundas atmes. Išliks tolerantiškas, vieningas ir tvirtas. Tikėkimės, kad vardan Lietuvos jo tarpe žydės vienybė!

P. Vidinis
(Aušra Nr. 43)

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
CAROL BAGGOTT
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
HOWARD TURNER — Attorney
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

Ar versime į duobę?

Juozas Stempužis

Kambaryje, kuriame nuolat kalbamasi telefonu, po staleliu guli dėžė. Joje sukrauti dideli gaidų lakštai. Tai kompozitoriaus Alfonso Mikulskio orkestracijos Lietuvos himnui, giesmei "Lietuviais esame mes gimę", Šimkaus kantatai "Atsisveikinimas su tėvyne" ir kitiems kūriniais. Lakštai čia guli jau nuo 1954 metų, kai darbštusis muzikas, Čiurlionio ansamblio vadovas ir dirigentas, a. a. Alfonsas Mikulskis naktimis rašė simfoniniam orkestrui gaidas, ruošdamasis Vasario 16 koncertui. Kitose dėžėse guli A. M. sukurtų, harmonizuotų, aranžuotų dainų, giesmių, mišių, kanklių muzikos gaidų lakštai. Iš viso penki šimtai kūrinių.

Dirvoje ir kituose laikraščiuose ne kartą buvo klausiama, ką darysime su kūrybiniu palikimu? Kur saugosime liteartūrinius ir muzikinius rankraščius? Ar versime juos į duobę?

Lietuvių išeivijos tautinės muzikos kūrėjo palikimą saugo našlė Ona Mikulskienė ir Čiurlionio ansamblio valdyba. Ponios Mikulskienės namai sergi Čiurlionio ansamblio istoriją ir jo meno vadovo kūrybinį turą. Namai ne iš plieno, juos gali sunaikinti netikėtas gaisras, audra ar kitos nelaimės. A. M. tautinę kūrybą, kurios grožį jis atskleidė tūkstančiams svetimtačių, reikėtų apsaugoti ne tik nuo gaisro, audrų, bet

ir nuo laiko naikinamųjų dantų. Neversime tų lakštų duobę, nes padarytume didelį nusikaltimą, už kurį mums niekas neatleistų. Neatleistų nei rambynai, nei nemunai, nei lakštingalos, apie kuriuos tiek daug lyriškų melodijų sukūrė Čiurlionio ansamblio vadovas.

A. M. kūrybos globėjai sudarė komitetą jo kūrybai išsaugoti ilgesniems laikams. Komitetas padalytas į dvi dalis — administracinę, kuriam vadovauja buvęs Čiurlionio ansamblio pirmininkas Vladas Plečkaitis, ir talkos, kuriame yra muzikų, visuomenininkų, žymių mūsų žmonių vardai, kurie visokeriopai talkins užsimotus darbus įvykdyti. Administracinis komitetas paruošė tokį darbo planą: trijose knygose išleisti A. M. muzikinę kūrybą ir atspausdinti Čiurlionio ansamblio monografiją, kurią prieš kelerius metus parašė Vacys Kavaliūnas. Jo rankraštis dabar papildomas ansamblio veiklos statistiniais duomenimis, jis bus gausiai iliustruotas.

Pirmoje gaidų knygoje liaudies dainos, giesmės ir "Mišios už kenkiančią Lietuv". Antroje ir trečioje knygoje tilps visa kanklių ir kitų liaudies instrumentų muzika. Taigi, šiomis knygomis galės naudotis visi chorai ir kanklių orkestrai. Jas galės įsigyti muzikologai ir visi, kas norės turėti

A. A. komp. Alfonsas Mikulskis vieno koncerto metu.

A. S. Venclausko nuotr.

A. M. kūrybą. Kaip bus apsaugoti ir padauginti įvairių kūrinių orkestracijų lakštai, tuo tarpu dar nenuspręsta. Šis darbo planas jau pradėtas vykdyti, pirmoji gaidų knyga jau paruošta spaudai. Prie pabaigos yra ir monografijos

rankraščių papildymai. Be to, rudenį pasirodys plokštelė, kurioje užrašytas Alfonso Mikulskio kūrybos paskutinis repertuaras, atliekamas Čiurlionio ansamblio. Darbai dideli. Jų įvykdymas kainuos virš \$25,000. Bet šie darbai išliks ateičiai, jie nesunyks. Jais galės naudotis tie, kuriems rūpės lietuviška muzika. Skaitytojas, tur būt, suvokia, kad mes esame išleidę daug didesnes sumas kitiems įvykiams, kurių nei garo neliko. Bet jie taip pat buvo reikalingi. Alfonso Mikulskio muzikos lakštai ir Čiurlionio ansamblio istorinė odiseja, Vacio Kavaliūno poetiškai aprašyta, neišnyks vienkartinėje emocijų liepsnoje. Tie muzikos ir istorijos lakštai mus ilgai gaivins ir bus tuo aruodu, iš kurio išeivijos jauni

muzikos darbuotojai galės pasisemti žinių.

Administracinis komitetas kreipiasi į jus, prašydamas aukų ir paramos čia minėtiems darbams įvykdyti. Čekius reikia rašyti Čiurlionis Ensemble Inc. ir siųsti komiteto išdininkei šiuo adresu: Ona Jokūbaitienė, 3000 Hadden Road, Euclid, Ohio 44117, telefonas (216) 481-7161. Kitais talkos klausimais prašom rašyti pirmininkui: Vladas Plečkaitis, 4450 Rabun Lane, Richmond Hts., Ohio 44143, telefonas (216) 531-3474.

Neversime į duobę, nelaidosime savųjų kūrėjų darbų. Juos dainuosime, skaitysime, savo dvasią ir likimą gaivinsime. Ateikite visi į talką, teikite paramą. Įvykdyti darbai bus didis atpildas visiems.

DIE DESIGNERS / DIE MAKERS

Augat Altair is a leading designer and manufacturer of Electrical Components for the intern'l. Automotive industry. We enjoy and are proud of our reputation for quality and innovation. We need both Die Designers and Die Makers, experienced in high speed progressive die (over 1000 SPM.) engineering and/or manufacturing. Our opportunities are in the suburban Detroit area. We offer excellent compensation, fringe benefits and a generous relocation package.

To explore our exciting growth opportunities, please send your resume in strict confidence to: TOM FREDERICKS, DIRECTOR OF H/R

AUGAT ALTAIR

50102 R. SCHMIDT BLVD.
MT. CLEMENS, MICH. 48045

ENGINEERING CAM SPECIALIST

We seek an individual with extensive knowledge programming CNC equipment, using a McAuto Cad or any form of off-line programming system. As a leader in the custom molding and mold making industry we offer a competitive salary and benefit package along with outstanding working conditions. We are located 25 miles west of Milwaukee in the heart of lake country. If you are interested in an excellent career opportunity, please submit a resume outlining your experience and salary requirements to:

DICKTEN & MASCH MFG. CO.
ATTN: TOOLING MANAGER
BOX 112
NASHOTAH, WISC. 53058
OR CALL 414-367-5200
equal opportunity employer m/f (22-23)

PART TIME TELLER OPENINGS

WE OFFER:
COMPETITIVE SALARY
BENEFITS
PAID VACATION
TUITION AIDE AND
GROUP INSURANCE

If you have good math aptitude, work well in a fast growing place customer atmosphere & have some experience working with money we would like to talk to you.

Apply in person PERSONNEL DEPT.
15TH FLOOR LOWER COMPLEX

AMERITRUS

900 Euclid Avenue
Cleveland, Ohio 44115

An Equal Opportunity Employer (25-26)

NURSING OPPORTUNITIES

In the Upper Peninsula, full time RN's needed for all shifts. Call or write, HELEN NEWBERRY JOY HOSPITAL, 502 W. Harrie, Newberry, Mich. 49868. (906) 293-5181. (24-25)

Taupa

Lietuvių kredito kooperatyvas
18022 Neff Road
Cleveland, Ohio 44119

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS

tiktai

vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Palūkanos už sutaupas:

šiuo metu TAUPOJE yra aukščiausios.

Palūkanos už paskolas:

TAUPOJE palūkanos ir sąlygos yra geriausios. Skoliname: automobilių pirkimui, namų pagerinimui ir įvairiems kitiems asmeniniams reikalams.

Visos informacijos mielai suteikiamos TAUPOJE darbo valandomis:

TREČIADIENIAIS IR ŠEŠTADIENIAIS

10:00 val. r. — 1:00 val. p. p.

adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 1:00 val. p. p.

Dievo Motinos parapijos patalpose (centrinėje TAUPOS būstinėje).

VISOS SANTAUPOS PILNAI APDRAUSTOS SU NATIONAL DEPOSIT GUARANTEE CORPORATION

A. A.

NIJOLEI ŽYGIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jos tėve-

liams STEFAI ir JONUI GARLAMs, vyrui,

vaikučiams ir visiems artimiesiems

Danutė ir Rapolas
Valodkai

A. A.

VYTAUTUI PETRAUSKUI

mirus reiškiamo seserišką užuojautą žmonai

REGINAI, dukrai DIANAI ir visiems arti-

miesiems.

Mega Barniškaitė
Izabelė Jonaitienė
Audra Nasvytytė

FILATELIJA

Nr.5

Antanas Bernotas

JAV balandžio 23 d. išleido 22 centų pašto ženklą gamtininkui John J. Audubonui pagerbti.

John James Audubon (1785-1851) gimė plantacijoje prie Lake Pontchartrain, Louisianos valstijoje, bet vaikystę praleido Haiti saloje, kur tėvas turėjo nuosavybių. Vėliau su tėvu gyveno Prancūzijoje, ir tik sulaukęs 17 m. grįžo į Ameriką. Čia vertėsi įvairiais verslais ir plačiai keliavo. Nuo pat vaikystės domėjosi paukščiais ir darė jų piešinius. 1826 m. lankėsi Anglijoje. 1827 m. pradėjo leisti didžiulį veikalą — albumą "The Birds of America", kurį 1831 m. pasekė paaiškinimų knyga "The Ornithological Biography", parašyta su kitų talka. 1905

PALM BEACH

VETERANŲ ŠVENTĖ

Kaip kasmet, taip ir šiais metais gegužės 26 d., 2 val. p. p., Royal Palm Memorial Gardens įvyko veteranų šventė — Memorial Day. Šventėje dalyvavo per 350 veteranų iš 22 skyrių ir šešios patrijotinės organizacijos, jų tarpe ir Lietuvos Bendruomenė. Gana daug dalyvavo ir lietuvių. Juos atstovavo LB Palm Beach apylinkės pirmininkas Linas Staškūnas ir Lietuvos kapų sekcijos pirmininkas Jonas Jakubauskas. Lietuvos vėliavą nešė Jonas Mildažis, o karių pagerbimo vainiką — Paulina Baniėnė. Invokaciją sukalbėjo kun. John Frerking.

Šventės vadovas direktorius Bill Baggett, pristatydamas organizacijas, pareiškė, kad lietuviai šiose kapuose yra pastatę gražų paminklą žuvusių karių pagerbimui.

Šventės pagrindinis kalbėtojas ats. brig. generolas Albin F. Irzyk pasakė patrijotinę kalbą. Lake Worth bažnytinis choras gražiai padainavo keletą kariškų-patrijotinių dainų.

Prie veteranų paminklo buvo padėta trisdešimt vainikų. Minia ilgai plojo kada dėjo vainiką pirmo pasaulinio karo šimtmetis veteranas Pat Liotta.

Šventei pasibaigus, lietuviai savo kapų sekcijoje padėjo gėles prie paminklo. (p.m.)

m. New Yorke buvo užregistruota Audubono draugija, kuri netrukus įsteigė savo skyrius kitose vietose ir įsigijo plačius paukščių apsaugos rezervatus įvairiose valstijose.

JUGOSLAVIJA išleido 6 dinarų pašto ženklą paminėti 40 metų sukakčiai nuo Belgrado išlaisvinimo.

Belgradas (serbiškai Beograd), Jugoslavijos sostinė, yra šiaurinėje krašto dalyje prie Savos ir Dunojaus upių santakos. Tai labai senas miestas, žinomas jau kristiniais laikais. Senovėje jis vadinosi Singidunum. Vietovė, kaip ir visas kraštas, perleido tiek valdovų, kaip reta. Ją valdė romėnai, vėliau Bizantija, dar vėliau turkai, ir 1806 m. atiteko Serbijos karaliai. Po I Pas. karo Belgradas tapo naujai sudarytos Jugoslavijos karalijos sostine. II Pas. karo metu miestą buvo užėmę vokiečiai, ir tik 1944 m. buvo išlaisvintas. Mieste šiuo metu gyvena apie 770 tūkstančių gyventojų.

KANADA gegužės 6 d. išleido 32 centų pašto ženklą sukilėliui Gabrieliui Dumont pagerbti. Pašto ženklo piešinyje parodytas Dumont ir Batoche mūšio scena.

Gabriel Dumont (1837-1906) buvo metisas — bal-

tųjų ir indėnų mišinys. Jis gimė Manitoboje, kur ir praleido didesnę savo gyvenimo dalį. Jaunystėje buvo pasižymėjęs bizonų (buffalo) medžiotojas. Anais laikais metisai savo žemėje neturėjo jokių teisių, ir buvo valdomi atėjų kolonistų. Kai 1884 m. kitas sukilėlis — Louis Riel pradėjo sukilimą prieš kolonizatorius, jis Dumontą paskyrė savo kariuomenės vadu. Dumontas suorganizavo 300 vyrų būrį ir priešinosi gen. Frederick Middletono kolonijinei armijai. Lemiamas mūšis įvyko 1885 m. gegužės 12 d. Batoche vietovėje. Dumonto sukilėliai buvo sumušti, jų fortas paimtas, o jis pats su savo vyrų likučiais pasitraukė į Montaną, JAV teritorijoje. Louis Riel kaip sukilimo vadas buvo suimtas, nuteistas ir pakartas. (Jam paminėti Kanada 1970 m. yra išleidusi pašto ženklą. Kai jau viskas apirimo, 1893 m. buvo paskelbta amnestija, Dumontas grįžo atgal į Batoche vietovę, kur ir pasiliko visą savo likusį gyvenimą.

VAK. VOKIETIJA išleido 80 pfenigų pašto ženklą poetui Hebeliui pagerbti.

Johann Peter Hebel (1760-1826) gimė Bazelyje, Šveicarijoje, bet vėliau gyveno Vokietijoje. Rašė eilėraščius ir poetas. Jo poemos pasižymi ypatingai puikia kalba, perpildyta lengvu humoru ir žmogaus buitės ben gamtos pajautimo.

Palm Beach Floridos lietuvių kapų sekcijos pirm. Jono Jakubausko rūpesčiu arch. dr. Alfredas Kulpavičius yra pagaminęs šį paminklą, kuriame yra įrašas: Mylimai Lietuvai. Dedicated to the United States by Lithuanians-Americans.

J. Štaro nuotr.

BOSTON

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

Bostone birželio įvykių — Lietuvos okupacijos ir baltųjų išvežimų minėjimas buvo surengtas birželio 16 d. Rengė Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkės valdyba.

Minėjimas pradėtas 10 val. šv. Mišiomis šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Organizacijų atstovai dalyvavo su vėliavomis. Pamoksle kleb. kun. Albertas Kontautas priminė didžiąją lietuvių tautos tragediją ir kančią, kuri vyksta ir šiandien.

Po šv. Mišių parapijos salėje buvo tęsiamas minėjimas. Jį pradėjo LB Bostono apyl. valdybos vicepirm. Gintaras Čepas. Susikaupimo minute buvo pagerbti ir prisiminti nukankinti ir kankinami lietuviai. LB Bostono apyl. valdybos pirm. Brutenis Veitas supažindino su dienos įvykių prelegentu Česlovu Mickūnu.

Antanas Kulbis parodė jo paties susuktą filmą apie Lietuvos partizanus. A. Kulbiui tame darbe padėjo studentai: Rūta Bobelytė ir Gintas Bazikas. Antanas Kulbis šį filmą įteikė Bostono universitetui jo magistro laipsniui iš filmotologijos studijoms. Universitetas tą filmą priėmė ir Kulbį priėmė į graduate klasę. Filme vaizduojami miškai, žiema, dar neužšalęs upelis, kuriuo bėga net griudamas partizanas (Gintas Bazikas) nuo besivejančių bolševikų karių. Universitetui įteiktas su anglų kalba, o čia buvo rodos su paties Kulbio aiškinimais lietuviškai.

Bostono lituanistinės mokyklos šių metų abiturientai: Rūta Bričkutė, Žara Girniutė, Petras Kazlas, Tadas Petronis, Naida Šnipaitė, Aras Sužiedelis ir Tomas Zikas susėdę scenoje atsakinėjo į klausimus: ką man davė lituanistinė mokykla ir ką aš geriausiai prisimenu? Klausė G. Čepas. Jų atsakymai buvo daugiausia iš literatūros.

Onos Ivaškienės patys mažieji šokėjai padėklamavo, padainavo ir pašoko.

Po visos programos buvo vaišės, kurias su savo pagelbininkėmis paruošė Milda Norkūnienė.

Džiugu, kad šis minėjimas buvo rengtas ir programą jame atliko veikiską jaunimas. Tai viltis, kad vyresniesiems išeinant, ateina pakaitalas.

KARDINOLAS BERNARD LAW LAWRENCE

Liepos 7 d. 10 val. ryto Bostono kardinolas Bernard Law pašventins naują šv. Pranciškaus parapijos sve-

tainę, Varniai g-vė, Methun, Mass. Pats kardinolas pasirinko tą dieną. Jis koncelebruos šv. Mišias parapijos bažnyčioje.

Šv. Pranciškaus parapijos klebonas Albinas Janiūnas kviečia lietuvius gausiai dalyvauti mišiose ir pašventinime. Bus užkandžiai. O po šių apeigų visi vyks į Pranciškonų gegužinę Kenebunkport, Maine.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• BIRŽELIO 29 D. Joninių laužas V. ir O. Jokūbaičių sodyboje. Rengia skautininkų Ramovė.

• LIEPOS 14 D. Lietuvių Pensininkų klubo gegužinė Dievo Motinos parapijoje.

• LIEPOS 21 D. Balso gegužinė prie ežero.

• LIEPOS 28 D. Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero spaudai paremti.

• RUGPIŪČIO 1-4 D. Old World festivalis East 185 gatvėje.

• RUGPIŪČIO 4 D. ežero pakrantėj Ramovėnų gegužinė.

• RUGPIŪČIO 18 D. Lietuvių klubo metinė gegužinė Austrijos sodyboje.

• RUGSĖJO 15 D. Antaninos Jonynienės darbų paroda Lietuvių Namuose. Ruošia Clevelando birutietės.

• RUGSĖJO 28 D. Dainavos stovyklai paremti renginys.

• RUGSĖJO 29 D. sekmadienį, 100 metų gimimo prel. M. Krupavičiaus ir prez. A. Stulginskio minėjimas Dievo Motinos parapijoje.

• SPALIO 5 D. Jaunųjų muzikų konkursas. Rengia JAV LB kultūros taryba.

• SPALIO 12 D. Žalgirio šaulių kuopos rudens parengimas Lietuvių Namuose.

• SPALIO 19 D. koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• SPALIO 27 D. Clevelando skautininkų draugovės renginys.

• LAPKRIČIO 2 D., šeštadienį, Pabaltiečių vakaras Lietuvių Namuose. Ruošia AL Taryba, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

• LAPKRIČIO 9 D. Lietuvių namų metinis balius.

• LAPKRIČIO 16-17 D. Lietuvių dienos. Rengia LB Clevelando Apylinkė.

• LAPKRIČIO 23 D. LKVS Ramovė rengia kariuomenės šventės minėjimą.

• GRUODŽIO 1 D., sekmadienį, 3 val. p. p. kultūrinė popietė, Dirvos 70 metų suakties užbaigimo proga.

• GRUODŽIO 31 D. Naujų metų sutikimas, rengiamas Lietuvių namų direkcijos ir Čiurlionio ansamblio.

1986 m.

• GEGUŽĖS 25 D., sekmadienį, Grandinėlių koncertas.

INTERNATIONAL STEEL BUILDING MANUFACTURER AWARDED DEALERSHIP IN AVAILABLE AREAS SOON. GREAT PROFIT POTENTIAL IN AN EXPANDING INDUSTRY. CALL WEDGECOR 303-759-3200. Ext. 2403.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

BIRŽELIO MINĖJIMAS

Birželio 16 dieną, apie 300 baltiečių dalyvavo Baltiečių Komiteto suruoštame minėjime, kuriame atžymėta Lietuvos, Latvijos ir Estijos užgrobito 45 metų sukaktis. Ekumeninėms pamaldoms Old Stone Church vadovavo ir koordinavo šv. Jurgio parapijos klebonas Juozas Bacevičius. Pamaldose giedojo Julius Kazėnas ir latvių choras. Su vėliavomis atsilankė abi šaulių kuopos, ir keleta latvių ir estų organizacijų su vėliavomis.

Įeinant į netoli esančią aikštę oficialiam minėjimui, kiekvienam dalyviui įteikta juodas balionas, papuoštas Baltijos valstybių žemėlapiu ir įrašu "Free the 3." Baliono viduje, įdėta politinio kalinio adresas, kuriam radėjas prašomas rašyti.

Komiteto pirmininkui Algimantui Pautieniiui minėjamą atidarius, publika buvo paprašyta balionus paleisti į erdvę. Priedu paleista dar apie 1200, iš viso apie 1500.

Kalbėtojas Gary Suhadolnik, Ohio valstybės senatorius, jautriais žodžiais ragino nepaskęsti abejingume, bet plačiai įsijungti į politinę veiklą, kad komunistų klastingą agresiją at-

rėmus. Taipogi trumpai kalbėjo Solidarity padalinio pirmininkas Domzalski ir jo padėjėjas Bakalar, primindami savo nenuilstamą kovą su komunistų užmojais ir ryžtą visiems toje kovoje padėti.

Miesto burmistro Voinovich įsakymu, Lietuvos vėliava iškelta virš savivaldybės rūmų. Linas Jokūbaitis perdavė burmistro sveikinimus ir perskaitė burmistro rezoliuciją. Komiteto narei estei Karen Ruus perskaičius Komiteto rezoliuciją, latvis Maris Mantieneks minėjamą uždare.

Jeigu skaityti, kad reklama amerikiečių tarpe sudaro vieną svarbiųjų komiteto veiklos tikslų, tai minėjimas gerai pavykęs. Sekmadienio vakare, 5-to kanalo televizijos stotis parodė minėjimo trumpus vaizdelius. Minėjime atsilankęs dienraščio Plain Dealer reporteris įvykį plačiai aprašė sekančią dieną, įdedant nuotrauką ir žemėlapi. Radijo stotis WERE turėjo išsamų pasikalbėjimą su senatorium Suhadolnik, Pautieniu ir Mantieneks.

Birželio 14 dieną, Amerikos didžiausią tiražą turįs dienraštis The Wall Street Journal, įdėjo platų straipsnį užvardintą "Baltic Bond-

Birželio trėmimų minėjime Clevelande kalba Ohio sen. Gary Suhadolnik. V. Bacevičiaus nuotr.

City of Cleveland
GEORGE V. VOINOVICH, MAYOR

Proclamation

Designating June 16, 1985 as

"BALTIC FREEDOM DAY"

The Baltic Communities of Greater Cleveland will mark the 45th tragic anniversary of Soviet occupation of the Baltic Republics of Estonia, Latvia and Lithuania, which took place June 15-17, 1940. The commemoration, sponsored by the Baltic American Committee of Greater Cleveland, will be held with services at the Old Stone Church and a public meeting on the Mall, downtown Cleveland, on Sunday, June 16, 1985.

The Baltic Republics' sovereignties are recognized by the United States, although their sovereignties have for 45 years been violated by Soviet occupancy and the Republics' forced incorporation into the Soviet Union, a fact which has been repeatedly condemned by the United States.

The freedom loving people of Estonia, Latvia and Lithuania have never accepted the domination at the hands of their Soviet oppressors. Despite the constant persecution, mass deportations and other genocidal acts, forced Russification and the loss of religious and other basic human rights, these subjugated people are valiantly fighting for the reestablishment of their independence.

The tragic consequences of the events of June, 1940 are remembered by those of Estonian, Latvian and Lithuanian descent throughout the world, including more than one-and-one-half million patriotic American Balts who have notably contributed to the culture and progress of this nation.

NOW, THEREFORE, I, George V. Voinovich, Mayor of the City of Cleveland, do hereby proclaim Sunday, June 16, 1985 as "BALTIC FREEDOM DAY" in Cleveland. I have issued an Executive Order that the Lithuanian flag will be properly displayed above City Hall on this day. I call upon all citizens to observe this day and join you in your fervent hope, aspirations and prayers that your homelands on the shores of the Baltic Sea will soon be free again.

IN WITNESS WHEREOF, I have set my hand and caused the Corporate Seal of the City of Cleveland to be affixed on this 16th day of June in the Year 1985.

MAYOR

Clevelando mero George V. Voinovich proklamacija, skelbianti 1985 m. birželio 16 d. Clevelande "Baltic Freedom Day".

age", o maždaug savaite anksčiau ilgas straipsnis apie Lietuvą tilpo įtakinga-

me ir turtingame dienraštyje The Christian Science Monitors. Straipsnių atspausa ir daug kur kitur, kur tik kas nors teikėsi nepamtingėti kreiptis..

Labai gaila, kad iš 14,000 lietuvių kilmės asmenų Cle-

velande (anot Plain Dealer straipsnio), vos tik apie 50 lietuvių minėjime dalyvavo. Neilgai amerikiečiai ras reikalo reklamuoti skriaudas ar siekius tautos, kurios tik saujelė randa reikalo tas skriaudas ar siekius asmeniškai viešai išreikšti.

Anastazija Mackuvienė

MIRĖ NIJOLĖ GARLAITĖ-ZYGIENĖ

Š. m. birželio 20 d. po ilgos ir sunkios ligos Tempe, Arizonoje, mirė Nijolė Garlaitė-Zygienė, 43 metų amžiaus, palikdama giliame liūdesyje vyrą, architektą Kęstutį-Paulių, 5 metų sūnelį Jonuką, dukrelę Laurą, tėvus Stefą ir Joną Garlus, kitus artimuosius ir daugelį draugų.

Velionė priklausė skautėms ir buvo LSS Sėsėrijos vadijos narė.

Velionė buvo atvežta į Clevelandą ir pašarvota Jakubs laidotuvių namuose. Atsisveikinimas įvyko birželio 24 d. ir po gedulingų pamaldų Dievo Motinos šventovėje, birželio 25 d. palaidota Visų Sielų kapinėse.

Dirva reiškia užuojautą velionės šeimai, tėvams ir artimiesiems.

JONINIŲ GEGUZINĖ-LAUZAS

Clevelando skautininkų draugovė, š. m. birželio 29 dieną, (šeštadienį), rengia Joninių geguzinę-laužą, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio pradžia 6 val. vakaro.

Vieta randama važiuojant Chardon Rd. (Rt. 6) iki East 221 gatvės ir ja reikia važiuoti į pietus iki Hadden Road ir pasukus į dešinę, 4-tas namas kairėje pusėje. Veiks maisto ir gėrimų stalas, bus loterija, skautiška laužo programa ir kt.

Clevelando lietuviai maloniai kviečiami atvykti ir kartu pagerbti Jonus ir Joneš.

FOR SALE

Investor's Specials

2 family 5-5 — \$13,400.

Well maintained 4 suites — \$25,000.

6 suites, owner financing available — \$18,800.

3 family, 3 garages — \$13,000.

A. M. D. REALTY

Al Dailidė, Broker

6311 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio 44103

Phone: 432-1322

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED HORIZONTAL & VERTICAL BORING MILL OPERATORS JIG BORER OPERATORS ENGINE LATHE OPERATORS Two Years Experience On Stainless Steel SAFFRAN ENGINEERING CO. 20225 East 9 Mile Detroit, Mich 48080 313-777-5300

(24-27)

Clevelando Dievo Motinos parapijos klebonui

kun GEDIMINUI KIJASKUI, S.J., 25 metų kunigystės sukaktį švenčiant, nuoširdžiai sveikiname ir linkime visokeriopos sėkmės ateities darbuose.

D. L. K. Birutės Draugijos
Clevelando skyrius

Amber Gintaro Galerija

505 East 185 Street • Euclid, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

PAVEIKSLŲ IRĖMAVIMAS

Didelis pasirinkimas medžio išdirbinių, gintaro, įvairių MENO darbų.

Atidaryta kiekvieną dieną 10:00-5:00 val. vak.

(Išskyrus pirmadienį).

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

DIRVA

• DIRVA ateinančią savaitę, liepos 4 d., dėl JAV nepriklausomybės šventės, neišeis. Sekantis numeris išeis liepos 11 d.

• JAV senatorius John Glenn Dirvai atsiuntė savo kalbos, pasakytos senate š. m. birželio 14 d., tekstą, remiant Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybę ir raginant JAV patvirtinti savo istorinę paramą toms trimis valstybėms, kurios 1940 m. birželio 14 d. Hitleriu buvo sovietų užgroberio ir Stalino slapto susita-

tos ir iki šiai dienai yra nelegaliai okupuotos, o tūkstančiai lietuvių, latvių ir estų yra deportuoti ir kraštai rusinami.

• Alicija Rugytė, Lietuvos Istorijos Draugijos reikalų vedėja-iždininkė, sulaukusi 83 metų amžiaus, mirė Chicagoje š. m. birželio 21 d. Atsisveikinimas su velione įvyko sekmadienį, birželio 23 d. Jaunimo Centre.

Plačiau apie velionės veiklą bus kitame Dirvos numeryje.

• Dr. Steve Young, jaunas amerikietis kalbinin-

kas, lituanistikos studijas gilines Vilniaus universitete ir parašęs disertaciją apie lietuvių kalbos kirčiavimą, kalbės Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitėje Dainavoje rugpjūčio 6 d., kurią rengia JAV LB švietimo taryba.

• Steponas Lungys atvykęs iš Floridos Detroitan, aplankė gimines, draugus ir pažįstamus, dalyvavo Vyskupo Pauliaus Baltakio priėmimo pietuose, Dievo Apvaizdos parapijos salėje, taip pat dalyvavo Pilėnų stovyklos atidaryme, svečiuodamas padėjo sūnui Antanui nupirkti namą ir birželio 7 d. grįžo į Floridą. Išvykdamas įteikė Dirvai per bendradarbį A. Grinių, auką \$10.00. Ačiū.

• ALT S-gos Baltimorės skyrius per sekr. B. Medelį, Dirvos 70 metų sukakties proga atsiuntė 100 dol. su linkėjimais.

Ačiū už auką ir linkėjimus.

• A. ir M. Kiršoniai, gyv. Rancho Palos Verdes, Ca., Dirvos palaikymui atsiuntė Vilties draugijai 100 dol. Ačiū.

• Inž. J. A. Rasys, gyv. Cambridge, Mass., Dirvai paremti 70 metų sukakties proga padidino savo Vilties įnašą atsiųsdamas 100 dol. Ačiū.

• Omahos Lietuvių Moterų klubas, per J. Povilaitienę, Dirvai paremti atsiuntė 100 dol. Ačiū.

• Jadvyga Mulokienė ir Rimas ir Rūta Mulokai, gyv. Santa Monica, Ca., Dirvos jubiliejaus proga atsiuntė 100 dol. Ačiū.

• Inž. Pranas Urbutis, Lighthouse, Fl., siųsdamas auką 20 dol., linki Dirvai ilgiausių metų. Ačiū už auką ir linkėjimus.

WANTED
TOOL & DIE MAKERS
10 yrs. exp. with carbide & tool steel. Must be able to set up work from blue prints and very close tolerance. Salary negotiable with full benefit plan. Send resume to Personnel Dept.:
GSL INDUSTRIES
303 Falvey Blvd.
Texarkana, Texas 75501
EOE (25-34)

OPPORTUNITY FOR
PHYSICAL THERAPIST Pediatrics staff pos. avail. immed. Full/part time. Duties include assessment & therapy with physically handicapped and other disabled children. Pediatric affiliation required as min. experience. Must be eligible New York state lic. Must be dependant on experience. Contact James R. Donley, E. John Gavras Center, UCPA, 182 North St., Auburn, N. Y. 13021. Phone 315-253-2746. (26-29)

WANTED AT ONCE
EXPERIENCED
OFFSET PRESSMAN
SUPERVISOR
AND
OFFSET PRESSMEN
OPERATORS
Position requires 3 years experience on a multi-unit offset heat set Web Press. Company provides life & health insurance and wellness bonus program. Please submit your resume to
AMERICAN PRESS
5601 PARIS RD.
COLUMBIA, MO. 65202
(21-31)

Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti vajus

Atsiliėpdami į Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti atsišaukimą, sukelti Dirvai paremti 70,000 dol., aukojo šie asmenys:

Aldona Drasutienė, Chicago, Ill.	20.00
A. Jonynienė, Detroit, Mich.	20.00
Meilė M. Renkus, Santa Ana, Calif.	20.00
V. Janulis, Cicero, Ill.	10.00
Vytautas ir Aldona Zdanai, W. Hartford, Ct.	20.00
Grażina Natkevičienė, Willoughby, Ohio	15.00
Aldona Raulinaitienė, So. Euclid, Ohio	10.00
Donatas Januta, Berkley, Calif.	50.00
Jonas Stelmokas, Lansdowne, Pa.	20.00
Vladas Gyls, Los Angeles, Calif.	25.00
Jonas Kalnietis, Chicago, Ill.	25.00
Juozas Leščinskas, Detroit, Mich.	20.00
Jonas Mikalavičius, Detroit, Mich.	20.00
Stasys Strasevičius, Chicago, Ill.	20.00
Jonas Vasys, Dedham, Mass.	20.00
Liucija Stasiūnienė, Chicago, Ill.	20.00
K. Kizevičius, Cleveland, Ohio	20.00
Vitas ir Jurina Rugieniai, Livonia, Mich.	25.00
Midland Federal Savings, Chicago, Ill.	30.00
Aloyzas Jančys, St. Petersburg, Fla.	100.00
Kazys Bačauskas, Woodhaven, N. Y.	30.00
Jurgis Stankūnas, Harbert, Mich.	10.00
Valdemaras Gustinis, Rochester, N. Y.	10.00
Apalinaras ir Jadvyga Vebeliūnai, Richmond Hill, N. Y.	25.00
ALT S-gos Baltimorės skyrius	100.00
A. ir M. Kiršoniai, Rancho Palos Verdes, Calif.	100.00
Inž. J. A. Rasys, Cambridge, Mass.	100.00
Omahos Lietuvių Moterų klubas	100.00
Pr. ir Antanina Urbučiai, Lighthouse	20.00
Gertruda Repčys, Hamilton, Ont.	18.00
Jonas Maziliauskas, Toronto, Ont.	7.00
Vytautas ir Gražina Balsiai, Toronto, Ont.	20.00
Antanas Elijošius, Rexdale, Ont.	10.00
J. Rastapkevičius, Dulton, Ont.	40.00
Alfonsas Patamsis, Stoney Creek, Ont.	30.00
Bronius Vaičaitis, Rexdale, Ont.	30.00
Elena Antanaitis, Hamilton	10.00
Jurgis Strazdas, Toronto, Ont.	20.00
Stasys ir Danutė Baliai, Grand Rapids, Mich.	10.00
Marija Macevičienė, Chicago, Ill.	20.00
Vytautas ir Agota Labanauskai, Twisp., Wa.	20.00
Albinas Bliudžius, Detroit, Mich.	20.00
Jonas ir Dalia Černiai, Los Angeles, Calif.	20.00
Kostas ir Ona Mitinai, Fremont Center, N. Y.	25.00
Rimas ir Jonė Vaičiaičiai, West Nyah, N. Y.	20.00
Edvardas ir Elena Cizinauskai, Freeport, Ill.	10.00
Romas ir Aldona Zorskai, University Hts., Ohio	10.00
Aleksas ir Magdalena Liutkai, Euclid, Ohio	10.00
Justinas ir Elena Liaukai, St. Petersburg, Fla.	20.00
Stefanija Skučienė, Pompano Beach, Fla.	10.00
Anicetas ir Janina Simučiai, E. Rockaway, N. Y.	30.00
Prof. Jack J. Stukas, Watchung, N. Y.	70.00
Dr. Antanas ir Vladė Butkai, University Hts., Ohio	100.00
Al. Česna, Cleveland, Ohio	15.00
Ona Siliūnienė, Chicago, Ill.	20.00
Jonas Orantas, Roseville, Mich.	10.00
Vladas Tervydis, Collinsville, Ill.	20.00
Dr. Povilas ir Aldona Švarcai, Mascoutah, Ill.	100.00
A. St. Baltrukėnas, Dania, Fla.	25.00
Tomas Dambrauskas, Hot Springs, Ark.	25.00
Juozas ir Aleksandra Kazickai, Greenwich, Ct.	50.00
Vaclovas Butkys, Great Neck, N. Y.	10.00
Mykolas Vitkus, Bay Harbor Isl., Fla.	20.00
Jadvyga Mulokienė, Rimas ir Rūta Mulokai, Santa Monica, Calif.	100.00
Dr. Allan Konce, San Francisco, Calif.	40.00

(Bus daugiau)

A. † A.

L.S.S. Skaučių Sėserių Liepsnelių skyriaus vadovei

ps. fil. NIJOLEI
GARLAITEI-ŽYGIENEI

per anksti mus palikus, jos vyrui ps. architektui-profesoriui dr. PAULIUI ŽYGUI, jų vaikučiams, seserims, tėvams, giminėms ir artimiesiems, gilaus skausmo dienoje seseriškai užjaučiame ir kartu liūdime.

Liepsnelės
ir
Visa Sėserių

A. † A.

ps. fil. NIJOLEI
GARLAITEI-ŽYGIENEI

Dievo valiai paklūsus, jos vyrui ps. architektui-profesoriui dr. PAULIUI ŽYGUI, vaikučiams, tėvams, seserims ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią seserišką užuojautą.

Clevelando Skautija:
Neringos Skaučių Tuntas
Pilėnų Skautų Tuntas
Martyno Jankaus Igula
ASS Clevelando Skyrius
Clevelando Skautininkių Draugovė
Clevelando Skautininkų Draugovė

A. A.

VYTAUTUI PETRAUSKUI

mirus, žmonai REGINAI, dukroms: RENATAI, DANAI, sūnams VYTAUTUI ir RENALDUI, broliui VYTAUTUI, sesei ALDONAI, jų šeimoms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi —

Čiurlionio Ansamblis